

Verkiezingen 2010

Het programma in 35 punten

pvda+

Eerst de mensen, niet de winst

www.pvda.be

Uitgaven van PVDA (Partij van de Arbeid)
M. Lemonnierlaan 171, 1000 Brussel
www.pvda.be • pvda@pvda.be • 02 50 40 112

V.u.: Marie-Rose Eligius, M. Lemonnierlaan 171, 1000 Brussel

Inleiding

1. Wie moet de crisis betalen? Niet wij, maar de miljonairs
2. Recht op brugpensioen, werk voor jongeren
3. Een wettelijk pensioen van minstens 1.000 euro
4. Winstgevende bedrijven verbieden af te danken, op straffe van sancties
5. Nieuwe banen in de gezondheidszorg, het onderwijs en bij de overheid
6. Energie: verlaag de btw op energie van 21 % naar 6 %, op kosten van Electrabel
7. Waarom splitsen? Is ons landje nog niet klein genoeg?
8. Geneesmiddelen 50 tot 90 % goedkoper via het echte kiwimodel. Gratis naar de huisarts zoals bij Geneeskunde voor het Volk
9. De aarde vrijwaren voor de toekomstige generaties.
Laat de grootste vervuilers de zwaarste lasten dragen
10. Milieu: een ambitieus plan om de woningen te isoleren
11. Spaargeld veilig op de openbare bank
12. De sterkste schouders dragen de zwaarste lasten.
Voor een rechtvaardig belastingstelsel
13. Notionele interesten? Integraal afschaffen
14. Fiscale fraude en speculatie echt bestrijden:
het bankgeheim opheffen, fiscale paradijzen en speculatiefondsen verbieden
15. Behoud van de index. Een minimumloon van 1.500 euro
16. De werkloosheid bestrijden, niet de werklozen
17. Tegen de armoede: een gegarandeerd minimuminkomen van 1.024 euro per maand
18. Meer geld voor een kwaliteitsvol en toegankelijk openbaar onderwijs
19. Wetenschappelijk onderzoek: openbaar en in dienst van de maatschappelijke noden
20. Steun aan het vrijetijdsleven op mensenmaat. Van sportverenigingen,
over jeugdhuizen en muziekgroepen tot wandelclubs en seniorenverenigingen
21. Degelijke en aangepaste instellingen voor mensen met een handicap
22. Vaste en betaalbare tarieven voor huishuur
23. Trein, tram, bus: betaalbaar en bereikbaar openbaar vervoer
24. Behoud van de lokale postkantoor-tjes. Voor een bereikbare en betaalbare postdienst
25. De gelijkheid man/vrouw opnieuw op de agenda
26. Een betere bescherming van de vakbondsafgevaardigden.
Het stakingsrecht vrijwaren tegen dwangsommen en lock-out
27. Meer inspraak in het bestuur, zowel hier als in Europa
28. De beste sociale verworvenheden veralgemenen naar alle landen
van de Europese Unie
29. Oude Belgen, nieuwe Belgen, allemaal Belgen. Gelijke rechten voor iedereen
30. Niemand is illegaal. Wie duurzaam in het land verblijft, verdient ook alle kansen
31. Maatregelen tegen kleine criminaliteit. Voorkomen is beter dan bestraffen
32. Garanties voor voedselveiligheid in de landbouw
33. Een actieve vredespolitiek is nodig. Geen medewerking aan de Navo-oorlogen.
Solidariteit met Palestina
34. Geef de landen van het Zuiden de kans om op eigen benen te staan
35. Internationale solidariteit met de landen die werken aan sociale rechtvaardigheid.
De nieuwe wind in Latijns-Amerika als inspiratie

Inleiding

Tegen de crisis, tegen het politieke circus: eerst de mensen, niet de winst

Griekenland gaat over kop, en ook België zit in slechte papieren. Maar wat doen onze politici? Ze spelen een absurd BHV-spelletje. En na drie jaar ruzie over de spelregels blazen ze het land bijna op. Totaal onverantwoord! Zo te zien is hun eigenbelang nog het enige dat telt. Geen wonder dat 83 % van de Belgen geen vertrouwen meer heeft in de politiek.

Sinds de vorige verkiezingen hebben de politici nog niet veel problemen opgelost. De enige keer dat ze sneller dan hun schaduw reageerden was om 25 miljard euro vrij te maken voor de banken. Resultaat: bankiers gered... met ons geld. Maar wat heeft de regering al voor ons gedaan?

Erger nog, door de economische crisis en de 'redding' van de banken is alles wat de arbeiderswereld de laatste twintig jaar ingeleverd heeft, om de staatsschuld te verminderen, in één haal weggeveegd. De economische crisis wordt een crisis van de staten. Overal liggen de besparingsplannen klaar en iedereen heeft het erover dat het pijn gaat doen. Het wordt een goed voorbereide aanval zonder 'taboes'.

In ons land werden de besparingsmaatregelen uitgesteld tot na de verkiezingen: om in 2012 het begrotingstekort tot 3 % van het bbp (bruto binnenlands product) terug te brengen, moet er meer dan 9 miljard euro bespaard worden. Bevel van Europa. In totaal gaat het over het wegwerken van een tekort van 18 miljard euro per jaar tot in 2015.

Alle partijen in het parlement, liberalen, christendemocraten, sociaaldemocraten, nationalisten, groenen... zijn het volmondig eens dat de riem moet aangehaald worden. Maar tijdens de campagne zul je er niks over horen. Ze komen af met loze beloftes zonder inhoud. Ze hebben geen enkel degelijk alternatief dat ervoor kan zorgen dat jij niet hoeft op te draaien voor de gevolgen van een crisis waar je zelf geen enkele verantwoordelijkheid voor draagt.

Het parlement is een groot circus geworden, met BHV als hoofdact. Zo kan het niet verder. Je bent kwaad en terecht.

Een stem voor de PVDA+ is de beste manier om het politieke wereldje door elkaar te schudden. De grote partijen hebben hun kansen al verkeken: bij elke verkiezing staan ze voor je deur, maar achteraf bakken ze er weer niets van. Ze leven hun eigen leventje, ver weg van onze problemen. Daarom heeft het parlement dringend nood aan een partij die tussen de mensen staat: de PVDA+

Een partij met een programma dat uitgaat van de noden van de mensen. Een partij met een antwoord op de aangekondigde besparingen. Een partij die realistische voorstellen heeft voor de pensioenen, werk, de gezondheidszorg, de koopkracht, het milieu, de democratie, de internationale politiek. En die als tweetalige, nationale partij zowel in het noorden als het zuiden van het land hetzelfde programma voorstelt. Met inbegrip van het communautaire.

Je ontdekt onze antwoorden op al deze thema's en nog veel meer in de 35 punten van ons programma 2010. Een programma gebaseerd op onze slogan: eerst de mensen, niet de winst.

Veel leesgenot en aarzel niet om je opmerkingen of vragen te sturen aan pvda@pvda.be.

Namens de PVDA+,
Peter Mertens, voorzitter
Raoul Hedebouw, woordvoerder

1. Wie moet de crisis betalen? Niet wij, maar de miljonairs

De partijen die de banken “gered” hebben, willen nu dat u voor hen stemt. Wat ze er verge-ten bij te zeggen, is dat ze van plan zijn de tekorten te vullen met bijkomende besparingen en nieuwe belastingen op uw kosten.

De regering heeft het alleen nog maar over het begrotingstekort. Wat mogelijk was voor de banken is ondenkbaar voor de gewone burgers. De excellenties trekken aan de alarmbel: “Evenwicht! Budgettaire orthodoxie! Geen bijkomende openbare schuld!” In de ogen van die profeten van de vrije markt is het idee dat de staat miljarden zou besteden aan een sociaal noodplan totaal ondenkbaar.

Er is veel geld. Maar het is slecht verdeeld. Albert Frère bijvoorbeeld bezit een fortuin van naar schatting 2,9 miljard euro.

In oktober 2008 was graaf Maurice Lippens goed voor 600 miljoen euro. En al dat geld hebben die mensen niet met hun handen vergaard.

Eén percent van de Belgische bevolking (dat zijn 44.000 gezinnen) bezit een kwart van alle rijkdom. Die 44.000 gezinnen bezitten elk een gemiddeld fortuin van 8.787.140 euro. En het daarop volgende procent van rijken (de volgende 44.000 gezinnen dus) bezit gemiddeld 2.465.957 euro per gezin. De rijkdom van de enen is echter de armoede van de anderen. Binnenkort zal de gewone werkmens het zich niet meer kunnen veroorloven om een huis te kopen. En een op de zeven Belgen leeft onder de armoedegrens. Het inkomen van de werkende bevolking gaat erop achteruit, terwijl de kapitaalkrachtigen rijker zijn dan ooit.

Ondertussen leeft een kleine groep mensen in alle weelde. Het wordt hoog tijd dat belastingen gebruikt worden voor wat ze bedoeld zijn: een billijke herverdeling van de middelen in de maatschappij. Om iedereen te laten bijdragen volgens zijn mogelijkheden – ook de financiële – aan de financiering van de maatschappij. In die optiek moet ons land nieuwe fiscale keuzes maken.

De PVDA+ is de enige partij die de rekening durft te laten betalen door diegenen die de crisis veroorzaakt hebben: de bankiers zonder scrupules en de supermiljonairs.

Vanuit sociaal oogpunt dringt een miljonairstaks zich op. Moeten de gewone burgers de factuur van de crisis en van het gat in de schatkist betalen, ook al zijn ze noch voor het ene noch het andere verantwoordelijk? De miljonairstaks is de manier om het geld te halen waar het zit. Om daarmee dan een sociaal noodplan tegen de crisis te bekostigen en tegelijkertijd de belabberde overheidsfinanciën terug op orde te brengen.

De PVDA+ lanceerde sinds oktober 2009 een campagne voor die miljonairstaks. Meer daarover op www.miljonairstaks.be.

Actiepunten van de PVDA+

- De PVDA+ stelt voor om jaarlijks een belasting te heffen op de fortuinen van de miljonairs, ongeveer 2 % van de bevolking. Een belasting dus op de 88.000 gezinnen die euromiljonair zijn. Die miljonairstaks is een progressieve belasting: hoe rijker men is, hoe hoger het belastingspercentage.

Dat is logisch, want hoe hoger het fortuin is, hoe sneller het aangroeit en hoe groter ook de inkomsten die men eruit haalt.

Wij stellen voor:

- 1 % op het deel boven 1 miljoen euro
- 2 % op het deel boven 2 miljoen
- 3 % op het deel boven 3 miljoen

We houden daarbij ook rekening met een aftrek, geplafonneerd op 500.000 euro, voor een eerste bewoonde woning.

Elders bestaat zo’n belasting al. In Frankrijk, Finland, Noorwegen en Zweden. Het voorstel tot miljonairstaks zou acht miljard euro opbrengen.

Die acht miljard euro aan opbrengsten besteden we dan als volgt:

- drie miljard voor openbare tewerkstelling (onderwijs, sociale hulp en gezondheidszorgen, milieu-investeringen...)
- drie miljard voor de sociale zekerheid, onder meer om deftige pensioenen te garanderen.

- twee miljard voor een openbaar programma van wetenschappelijk onderzoek en voor de werkingsmiddelen van het onderwijs.

Zo'n taks is perfect te verwezenlijken in België. Dat is trouwens ook de conclusie van een rapport dat enkele jaren geleden gepubliceerd werd door de Algemene administratie van de Belastingen.

Het rapport geeft de maatregelen aan die genomen moeten worden om zo'n taks in te voeren:

- een kadaster van fortuinen opstellen
- het bankgeheim opheffen
- aandelen op naam zetten

Die laatste maatregel is al van kracht, en de andere zijn perfect haalbaar. En bovendien maken ze de strijd tegen de grote fiscale fraude mogelijk.

2. Recht op brugpensioen, werk voor jongeren

Al de partijen van de ontslagnemende regering, van CD&V tot MR, van Open Vld tot PS en cdH, hebben een consensus bereikt, vertaald in het groenboek van minister van Pensioenen Michel Daerden: we zullen gemiddeld drie jaar langer moeten werken voor ons pensioen, en dat terwijl een op de vier jongeren geen werk vindt.

Elke Belg gemiddeld drie jaar langer werken? Aangezien zieken en werklozen daar al niet mee voor kunnen zorgen, betekent dit dat oudere actieven dat deel moeten overnemen en zelf dus 7 à 8 jaar langer zullen moeten werken... Vandaag stopt de gemiddelde Belg op zijn 59ste met werken, voor wie het lichamelijk aankan, zal dat in de toekomst oplopen tot 65 à 67 jaar.

De Belgische werknemers zijn de op twee na meest productieve werknemers ter wereld. Dat heeft zo zijn gevolgen. Belgen hebben meer last van stress dan hun Europese burens. Belgen zijn ook de absolute koplopers op het vlak van kalmeermiddelen en antidepressiva slikken. Heel veel werknemers tussen 55 en 65 jaar hebben zwaar last van hun gezondheid...

Voor velen is het brugpensioen een welgekomen manier om een zware loopbaan af te ronden. Zelfs al gaat dit gepaard met aanzienlijk loonverlies.

Het Generatiepact dat in 2005 ingevoerd werd door de regering-Verhofstadt (en goedgekeurd door sp.a, Open Vld en CD&V) is een maatregel die desastreuze sociale gevolgen heeft. Terwijl tienduizenden jonge interimwerknemers geen werk meer hebben wegens de economische crisis, moeten oudere werknemers langer blijven werken. De voorwaarden om met brugpensioen te kunnen, werden strenger: in 2010 moeten mannen minstens 30 dienstjaren hebben om vanaf 60 jaar met brugpensioen te kunnen en 37 dienstjaren als ze op hun 58ste willen gaan. Voor vrouwen zijn dat respectievelijk 26 en 33 loopbaanjaren.

Werknemers die in het kader van een bedrijfsherstructurering met brugpensioen kunnen op 55, 52 of 50 jaar, moeten beschikbaar blijven op de arbeidsmarkt tot hun 58ste. Ze moeten werk blijven zoeken en komen zo in concurrentie met jongeren zonder werk. Absurd.

Waarom de oudere werknemers langer doen werken als er zoveel jongeren op zoek zijn naar vast werk? 15 % van de schoolverlaters uit 2009 zitten nog steeds zonder werk. De PVDA+ wil werknemers van 55 jaar en ouder het recht geven om met brugpensioen te gaan. Met de plicht ze door een jongere werknemer te vervangen.

Actiepunten van de PVDA+

- De PVDA+ wil minstens het behoud van het systeem van brugpensioenen en verzet zich tegen het Generatiepact bis dat de traditionele partijen voor na de verkiezingen voorbereiden.
- Wie 55 is, moet het recht hebben – niet de plicht – met brugpensioen te gaan. Met verplichte vervanging door een jongere. Zo kunnen de oudere werknemers genieten van een welverdiend pensioen, terwijl de jongeren meer kans hebben een job te vinden. Want zonder vast werk kan men geen toekomst uitbouwen.

3. Een wettelijk pensioen van minstens 1.000 euro

De kloof tussen het laatste loon en het pensioenbedrag is de laatste jaren groter geworden. De pensioenen en de andere vervangingsinkomens worden nauwelijks nog geïndexeerd en blijven dus achter op de stijging van de lonen.

Op 1 januari 2008 bedroeg het gemiddelde pensioen in ons land 1.115 euro. Meer dan 900.000 gepensioneerden (46 %) krijgen maandelijks minder dan 1.000 euro en 300.000 gepensioneerden (15 %) trekken zelfs minder dan 500 euro pensioen. Het is dan ook niet te verwonderen dat, volgens de officiële statistieken, 23 % van alle gepensioneerden in ons land rond of onder de armoededrempel leven.

Om nu een volledig pensioen te bekomen moet je 65 jaar zijn, en een loopbaan van 45 jaar achter de rug hebben. Minder dan 45 jaar gewerkt, betekent geen volledig pensioen. Als je bijvoorbeeld 40 jaar gewerkt hebt, dan heb je slechts recht op 40/45sten van je volledig pensioen.

Wij zijn voorstander van een omgekeerde pensioenhervorming: voor een volledig pensioen moet een loopbaan van 40 jaar volstaan. Elk gewerkt jaar telt dan mee voor 1/40 bij de berekening van het pensioen. Voor zowel mannen als vrouwen zal dit een forse stijging van het wettelijk pensioen betekenen.

Een volledige loopbaan bestaat uit de som van het aantal gewerkte jaren en de gelijkgestelde periodes. Dit zijn periodes waarin een sociaal verzekerde geen bijdragen betaalt, maar toch socialezekerheidsrechten opbouwt. Ze worden in de pensioenregeling onder meer toegekend bij werkloosheid met uitkering, bij arbeidsongeschiktheid wegens arbeidsongeval of beroepsziekte, bij stakingsdagen, bevallingsrust of bij loopbaanonderbreking. Een arbeider die bijvoorbeeld op zijn 20e is beginnen werken, twee jaar loopbaanonderbreking heeft genomen, in totaal een jaar ziek is geweest en op zijn 62e met brugpensioen gaat, zal op zijn 65e een volledige loopbaan van 45 jaar hebben, alhoewel hij er maar 39 jaar effectief van heeft gewerkt.

Nu gaan er stemmen op om flink te snoeien in deze gelijkgestelde periodes. Bijvoorbeeld om periodes van werkloosheid (of van brugpensioen) nog maar voor 80 % te laten meetellen, of om een bovengrens te stellen aan het aantal gelijkgestelde periodes. Daardoor zou de arbeider uit het voorbeeld hierboven een à twee jaar loopbaan kunnen verliezen.

Aan de bestaande gelijkgestelde periodes die worden meegeteld bij de berekening van het pensioen, mag niet worden geraakt. Deze gelijkgestelde periodes moeten bovendien worden uitgebreid met bonusjaren voor zware (nacht)arbeid en voor de opvoeding van kinderen.

Vandaag bestaat er een te grote kloof tussen wat sommige arbeiders en (vooral) bedienden

aan sociale bijdragen op hun loon afdragen en hun later wettelijk pensioen. Het verzekeringsprincipe (uitkeringen in verhouding tot de betaalde bijdragen) moet hersteld worden door het loonplafond op te trekken tot driemaal het minimumloon.

Voor de huidige pensioenen is een inhaaloperatie nodig, vooral voor de laagste pensioenen. Zo vinden wij dat de minimumpensioenen, na een volledige loopbaan, onmiddellijk tot 1.000 euro moeten worden opgetrokken.

Alle pensioenen moeten tweejaarlijks worden verhoogd met een bedrag dat gelijke tred houdt met de gemiddelde stijging van de lonen.

Deze voorstellen tot verbetering van de wettelijke pensioenen kosten veel geld. Volgens de PVDA kan dit geld gevonden worden door: een einde te maken aan de vrijstelling van de patronale bijdragen voor de sociale zekerheid; een werkgelegenheidsbeleid dat het draagvlak voor de sociale zekerheid versterkt; de fiscale voordelen voor het extralegaal pensioensparen te gebruiken voor de verbetering van een solidair wettelijk pensioenstelsel; een vermogensbelasting.

Actiepunten van de PVDA+

- Een minimumpensioen van 1000 euro na een volledige loopbaan en 1200 euro voor een gezin.
- Het aanvangspensioen naar omhoog door elk gewerkt jaar te laten meetellen voor 1/40 in plaats van voor 1/45.
- Er mag niet worden geraakt aan de gelijkgestelde periodes. Het aanvangspensioen naar omhoog door de gelijkgestelde periodes uit te breiden met bonusjaren voor zware (nacht)nachtarbeid en voor de opvoeding van kinderen.
- De pensioenen moeten automatisch welvaartsvast gemaakt worden.

4. Winstgevende bedrijven verbieden af te danken, op straffe van sancties

Grote bedrijven als warenhuisketen Carrefour en bierbrouwer AB InBev maken enorme winsten, maar maken gebruik van de crisis om mensen op straat te zetten en de lonen te laten dalen.

Ons land beleeft een golf van herstructureringen en collectieve afdankingen als nooit voorheen. Maar sommige van die bedrijven die massale afdankingen aankondigen, maken toch duizelingwekkende winsten en blijven bonussen uitkeren aan hun managers. De werknemers van hun kant mogen zich opmaken om te gaan stempelen.

In januari 2010 kondigde de directie van AB InBev een sociaal plan aan dat 263 banen zou kosten in België. En dat terwijl het bedrijf aan zijn aandeelhouders liefst 785 miljoen euro aan dividenden uitkeerde voor 2009, en voor 2010 voor 946 miljoen euro aan dividenden in het vooruitzicht stelde. Enkel een logica van 'alles voor de winst' kan zo'n beslissing verklaren. En meer recent kondigde de directie van de grote multinationale winkelketen Carrefour het verlies van 1.700 arbeidsplaatsen aan, terwijl haar financieel filiaal (coördinatiecentrum) in België in 2008 nog 381 miljoen euro winst maakte.

De multinational Smurfit Kappa kondigde onlangs de sluiting aan van de nochtans rendabele vestiging Cartomills in Mettet (Namen).

De crisis mag geen alibi zijn om af te danken. Het feit dat tienduizenden gezinnen dit jaar hun werk en dus hun inkomen bedreigd zien, creëert een sociale noodsituatie. Het is meer dan hoog tijd om krachtdadige maatregelen te nemen om de werkgelegenheid in België te beschermen tegen die hebzucht van de grote aandeelhouders.

Toen Renault Vilvoorde in 1997 sloot, reageerde de regering met de wet-Renault, die werkgevers verplicht “op tijd” collectieve afdankingen aan te kondigen en een fase van onderhandelingen na te leven teneinde over alternatieve oplossingen na te denken. In heel wat landen is de wetgeving op afdankingen beduidend strenger. In Nederland en Italië bijvoorbeeld, moeten bedrijven aan objectieve criteria beantwoorden voor ze tot collectief ontslag kunnen overgaan. Een van de criteria is dat ze verlieslatend moeten zijn. In Frankrijk legt de wet sancties op aan bedrijven die geen plan uitwerken om voor ander werk te zorgen voor de mensen die ze afdanken.

De PVDA+ pleit voor de invoering van een “wet-Inbev”. Om winstgevende bedrijven te verbieden af te danken. Om ervoor te zorgen dat bedrijven die winst maken, die dividenden uitkeren of die reserves opbouwen, geen collectieve ontslagen kunnen doorvoeren. We starten daarvoor een petitie op www.wetinbev.be.

Actiepunten van de PVDA+

- Winstgevende bedrijven krijgen het verbod op elke vorm van collectief ontslag als ze winst uitkeren of er hun winstreserves mee aanvullen.
- Als de wet niet nageleefd wordt, moet de werkgever gesanctioneerd worden. Hij moet verplicht worden alle openbare hulp voor de activering van werklozen, de fiscale voordelen met betrekking tot de notionele interesten en de vermindering van sociale bijdragen, die het bedrijf in de loop van vijf jaar voor het collectief ontslag kreeg, terug te betalen.

5. Nieuwe banen in de gezondheidszorg, het onderwijs en bij de overheid

Door de crisis gaan in ons land dit jaar 100.000 werkplaatsen verloren. Al maanden doet de regering niks rond de toenemende werkloosheid. De regering doet ook niks aan de afvloeiing van uitzendkrachten en tijdelijke werknemers. Voor vele gezinnen groeit de onzekerheid.

Grote bedrijven blijven ondertussen volop dividenden uitkeren aan de aandeelhouders. Energiereus GDF Suez, de moedermaatschappij van Electrabel, legde in 2009 liefst 6,7 miljard euro opzij om uit te keren aan zijn aandeelhouders. Zo zijn er wel meer bedrijven die hun aandeelhouders in de watten leggen. Sommige ontslaan zelfs werknemers om de dividenden op peil te houden. Het is wraakroepend dat sommige mensen vrezen voor hun job, terwijl anderen de champagnekurken laten knallen.

Ondertussen blijven zowel de federale als de gewestelijke regering fiscale cadeaus uitdelen en lastenverlagingen toekennen aan de grote bedrijven, zonder enige garantie voor de werkgelegenheid.

Wie ziet een effect op de tewerkstelling?

Van de nieuwe jobs die er de afgelopen jaren bijkwamen, valt een groot gedeelte onder het systeem van de dienstencheques. Maar er moet aan toegevoegd: 50 procent van de mensen die betaald worden met dienstencheques, had voordien betaald werk. Nog eens 16 procent

had voorheen werk via een Plaatselijk Werkgelegenheidsagentschap. Uiteindelijk was maar een kwart van de werknemers met dienstencheques voorheen uitkeringsgerechtigd werkloos.

In de gezondheids- en welzijnsector kwamen er wel banen bij. De werkgelegenheid is er de laatste tien jaar met 52 procent gegroeid. Dankzij de beweging van de Witte Woede kwamen er in deze sector klare afspraken: sociale lastenverlaging mét verplichte omzetting in tewerkstelling. In deze sector liggen ook vandaag nog grote mogelijkheden voor de overheid om werk te scheppen.

Dat zou bij elke nieuwe overheidsinvestering moeten gelden: garanties voor het scheppen van werk. De overheid moet ophouden met de bodemloze putten van de privébedrijven te vullen. De sociale sector, het onderwijs, de ziekenhuizen, de rust- en verzorgingsinstellingen, de cultuursector, de post, het openbaar vervoer en de andere openbare diensten hebben te weinig mensen en te weinig middelen. De overheid dient in deze sectoren het voorbeeld te geven. Overal waar dat sociaal en ecologisch noodzakelijk is, moeten de diverse overheden zorgen voor nieuwe projecten en voor nieuwe tewerkstelling.

De overheid investeert vandaag veel te weinig in milieuprojecten, in sociale nutsbedrijven, in de bouw van sociale woningen.

Voor de talrijke gezinnen die hun werk en hun inkomen dreigen te verliezen, moet de “sociale noodtoestand” worden uitgeroepen, op alle overheidsniveaus.

Actiepunten van de PVDA+

- Opschorting van alle afdankingen, zowel in de privésector als bij de overheid. Een gegarandeerd vervangingsinkomen van 90 procent van het laatste nettoloon in geval van tijdelijke werkloosheid, te betalen door de dividenden van de grote aandeelhouders.

- De PVDA+ stelt voor dat er 100.000 nieuwe banen komen in de gezondheidsector, in het onderwijs en bij de openbare diensten. Dat banenplan kan worden gefinancierd door de inkomsten uit een fortuinenbelasting van 2 procent, vanaf 1 miljoen euro.

- De PVDA+ wil de pensioenleeftijd brengen op 60 jaar voor de mannen en 55 jaar voor de vrouwen.

Wij willen mannen vanaf 55 jaar het recht geven om vervroegd op pensioen te gaan en vrouwen vanaf 50 jaar. Hieraan moet voor de werkgevers de vervangende tewerkstelling van een jongere werknemer worden gekoppeld.

- De federale en gewestelijke overheden dienen een economisch beleid te voeren dat gericht is op collectieve behoeften: sociale huisvesting, duurzame energieprojecten, renovatie van gebouwen. De overheid dient meer middelen vrij te maken voor wetenschappelijk onderzoek.

- De overheden sluiten met privéondernemingen contracten af voor de uitvoering van overheidsopdrachten, voor werken of diensten. Op jaarbasis gaat het om contracten voor een totaalbedrag van 15 miljard euro. De aannemers van deze overheidsopdrachten moeten door de regeringen verplicht worden om in de sociale clausules bij deze overeenkomsten maatregelen op te nemen in verband met het tewerkstellingsniveau, de arbeidsomstandigheden en de milieucondities.

6. Energie: verlaag de btw op energie van 21 % naar 6 %, op kosten van Electrabel

De liberalisering van de energiemarkt is een catastrofe. Van alle mooie beloftes blijft niks over. Energie zou goedkoper worden? In werkelijkheid betalen we voor aardgas nu gemiddeld 40 % meer dan voor de liberalisering. Elektriciteit is nu 30 % duurder dan in 2003. Meer keuze voor de consument? Je moet al zowat universitair geschoold zijn om nog wijs te raken uit de tarievenjungle. Leveranciers bieden nu 32 verschillende contracten aan, maar de stroom die uit het stopcontact komt, blijft identiek dezelfde.

Er is maar één winnaar in de vrije energiemarkt: Electrabel, nu onderdeel van de Europese energiereus GDF Suez. Die maakte in 2009 een nettowinst van welgeteld 4,5 miljard euro. Recordwinsten met een reukje. GDF Suez maakt er geen geheim van dat het woekerwinsten maakt door de goedkope elektriciteit uit de Belgische kerncentrales duur door te verkopen aan de Belgische klanten. Het zijn de consumenten die de rekening betalen.

Met die woekerwinsten blijft GDF Suez in de eerste plaats de aandeelhouders verwennen. Van de 4,5 miljard euro nettowinst vloeit drie kwart, of 3,3 miljard euro, rechtstreeks naar de aandeelhouders. En dat terwijl steeds meer gezinnen hun energierekening niet meer kunnen betalen. Het aantal gezinnen dat om die reden gedropt werd door de commerciële energieleveranciers steeg van 65.855 eind 2008 tot 74.737 vandaag. Een stijging met 13 %. In tijden van economische crisis, oplopende werkloosheid en dreigende besparingen, verhoogt GDF Suez het dividend met vijf procent, en krijgen de aandeelhouders voor 2010 nóg hogere winsten voorgespiegeld. Er zijn geen grenzen aan het cynisme van de vrije markt. Ook de topmanagers en bestuursleden van GDF Suez mogen zich in de handen wrijven. Zij krijgen 21 % opslag en mogen 46,6 miljoen euro onder elkaar verdelen.

De enorme winsten worden nauwelijks gebruikt voor investeringen in groene energie. In Europa gaat slechts 2 % van alle nieuwe investeringen van Electrabel/GDF Suez naar groene energie. Ondertussen heeft GDF Suez wel twee nieuwe steenkoolcentrales in de steigers staan, in Rotterdam en het Duitse Wilhelmshaven. Steenkoolcentrales zijn slecht voor het milieu en de volksgezondheid, maar brengen geld op. En geld, dat komt bij Electrabel en GDF Suez altijd op de eerste plaats, niet de mensen.

De Belgische overheden zijn mee schuldig aan deze wantoestanden. Zij gaan plat op de buik voor Electrabel en geven de energiereuzen vrij spel. De Belgische kerncentrales mochten tien jaar langer openblijven in ruil voor een aalmoes. Terwijl wij 21 % btw betalen op energie, betaalt Electrabel in België welgeteld nul euro belastingen. Volledig legaal, een cadeautje van de Belgische regering. De consument betaalt letterlijk de rekening, en moet ook opdraaien voor de kosten van groene stroom. Terwijl veel hardwerkende gezinnen geen geld hebben om zonnepanelen te installeren, moeten zij wel via het distributietarief meebetalen voor de zonnepanelen die grote bedrijven als Colruyt en Katoennatie op de daken van hun bedrijfsgebouwen laten installeren.

Actiepunten van de PVDA+

- Verlaag de btw op energie van 21 % naar 6 %.

Wij betalen in België 21 % btw op gas en elektriciteit. Verlaag die btw naar 6 %, op kosten van Electrabel, dat woekerwinsten maakt op onze kap en nul euro belastingen betaalt. De energiefactuur verlagen is een slimme maatregel. Zo houden de gezinnen meer koopkracht over. Ook de economie vaart er wel bij.

Bijna 200.000 mensen hebben hun handtekening onder onze internetpetitie www.6procent.be gezet, maar de regering blijft doof. Een btw-verlaging is nochtans niet meer dan logisch. In België bestaat er een verlaagd btw-tarief van 6 % voor levensnoodzakelijke goederen zoals water, medicijnen en voedingsmiddelen. Toch betalen we voor energie 21 %, het tarief voor luxeproducten zoals kaviaar.

Begrijpe wie begrijpe kan!

Een btw-verlaging bestaat al in andere landen. In Luxemburg is het tarief al 6 %, in Portugal en Groot-Brittannië is het tarief zelfs maar 5 %!

- Niet méér liberalisering maar minder.

Om de consument te beschermen hebben we niet méér liberalisering nodig, maar wel degelijk minder. Wij willen de liberalisering weg, zoals in de Verenigde Staten, waar steeds meer staten de op hol geslagen liberalisering van de energiemarkt terugdraaien, en opnieuw kiezen voor regulering door de overheid. Wij willen dit debat ook in België voeren. Laten we, om te beginnen, voor de gezinnen (20 % van de energiemarkt) een uitzondering maken op de liberalisering. Energie is te belangrijk om over te laten aan de vrije markt. Wij willen een publiek energiebedrijf oprichten dat rechtstreeks goedkope elektriciteit levert aan alle gezinnen. Dat kan, als de overheid, eerlijke maximumprijzen vastlegt, op basis van de werkelijke productiecosten van de energiecentrales.

- Een groen overheidsbedrijf voor energie.

Een publiek energiebedrijf kan ook zelf investeren in groene energie. Dat is goed voor het milieu, en zo komen de kosten niet bij de consument terecht. Een groen overheidsbedrijf voor energie kan ook de kosten voor isolatie van woningen voorschieten aan gezinnen die het minder breed hebben, via een sociaal energiefonds dat gefinancierd wordt door de woekerwinsten van de Belgische kerncentrales.

- Het energiebeleid moet een federale bevoegdheid worden.

Het energiebeleid is versnipperd tussen Belgische, Vlaamse, Brusselse en Waalse ministers. Een samenhangend beleid voeren is zo onmogelijk. Om op te kunnen tegen Europese energiereuzen moeten overheden de krachten bundelen. Wij willen één krachtig energiebeleid, op Belgisch niveau, op maat van de consument in plaats van Electrabel.

7. Waarom splitsen? Is ons landje nog niet klein genoeg?

Griekenland gaat bijna over kop, en ook België zit in slechte papieren. Maar wat doen onze politici? Ze spelen een absurd BHV-spelletje. En na drie jaar ruzie over de spelregels blazen ze het land bijna op. Totaal onverantwoord! Zo te zien is hun eigenbelang nog het enige dat telt. Geen wonder dat 83 % van de Belgen geen vertrouwen meer heeft in de politiek.

Wat hebben die maandenlange ruzies over Brussel-Halle-Vilvoorde ons nu eigenlijk opgeleverd? Zullen we uit de crisis geraken door België te splitsen? Zullen we het autobedrijf GM Antwerpen alsnog kunnen redden? België is al zo klein, waarom het dan nog verder opsplitsen? Samenwerken is beter, om onze jobs te redden, om de pensioenen te verhogen, om ons spaargeld te beschermen.

Sommige politieke partijen in Vlaanderen willen meer macht voor 'de gewesten' Vlaanderen, Brussel en Wallonië. Zo willen ze de Vlaamse werkgevers hun zin geven. Die hopen op een 'sterk Vlaanderen' om het brugpensioen af te schaffen, om de wachtuitkeringen voor jongeren af te schaffen, om werknemers gemakkelijker te kunnen ontslaan, om de factuur van de crisis helemaal door de werknemers te laten betalen. Welke hardwerkende Vlaming heeft daar belang bij?

De voorstanders van de splitsing willen de geldstroom van Vlaanderen naar Wallonië stoppen, zeggen ze. In werkelijkheid willen ze dat er minder geld stroomt naar de sociale zekerheid, het systeem dat ons een uitkering geeft bij ziekte, pensioen of werkloosheid. Bij al wie werkt, gaat een deel van het loon naar de kas van de pensioenen, de werkloosheid en de ziekteverzekering. Uit die kas krijg je geld als je ziek of werkloos wordt, met pensioen gaat, of als je kinderen hebt. Stel je voor dat we géén sociale zekerheid zouden hebben. In België is nu al 13 procent van de mensen arm. Zonder sociale zekerheid zou dat 42 procent zijn. In sommige landen is dat zo. In de VS bijvoorbeeld. Veel Amerikanen zijn vandaag niet verzekerd tegen ziekte en kunnen geen beroep doen op medische zorgen. Het is waar dat er geld vanuit Vlaanderen naar Waalse werklozen stroomt. Simpelweg omdat er in Vlaanderen meer werk is, en de lonen er hoger zijn dan in Wallonië. Maar bij de pensioenkas is het precies omgekeerd. In Vlaanderen is er meer vergrijzing, dus krijgt Vlaanderen meer geld uit de pensioenkas. Omdat Brussel een jonge bevolking heeft, stroomt er voor de pensioenen geld vanuit Brussel naar Vlaanderen.

Stel je voor dat de sociale zekerheid zou gesplitst worden. In een zelfstandig Vlaanderen zouden de Vlaamse gepensioneerden 3,5 miljard euro per jaar minder krijgen. Wie wordt daar beter van?

Ook binnen Vlaanderen zijn er trouwens geldstromen. Van de rijke provincie Vlaams-Brabant naar het minder rijke Limburg en West-Vlaanderen bijvoorbeeld. Moeten we Limburg en West-Vlaanderen dan ook maar afsplitsen?

België telt 55 ministers: trop is teveel!

Ons kleine landje telt niet minder dan 55 ministers, die elk rond de 10.000 euro per maand verdienen. Frankrijk, een land dat toch een pak groter is, heeft er slechts vijftien... Zou het niet beter zijn, mochten we één regering hebben die krachtadig en energiek optreedt, in plaats van zes regeringen, die elkaar voortdurend in de haren vliegen? Geen enkel land ter wereld telt meer ministers dan België.

Wat een verspilling van belastinggeld! Het is al gebeurd dat afzonderlijke handelsmissies van Vlaanderen, Wallonië, Brussel en België elkaar toevallig tegen het lijf liepen in Japan, een land waar ze nauwelijks weten waar België ligt. Laat staan dat ze weten waar Antwerpen, Namen of Eupen zich bevindt.

Actiepunten van de PVDA+

- Behoud van de sociale zekerheid op federaal niveau, zowel voor de werkloosheidsuitkeringen, voor de kinderbijslagen en de ziekte- en invaliditeitsverzekering als voor de pensioenen. De federale overheid moet garant staan voor de gelijkheid van alle inwoners en voor de wederzijdse solidariteit.
- Om de verstandhouding in België te verbeteren pleit de PVDA+ voor meer en beter taalonderwijs. Als jongeren op school de andere landstaal leren, zal dat de verstandhouding verbeteren. Er moeten meer middelen komen voor het taalonderwijs op school, en voor gratis taalcursussen voor volwassenen.
- De terreinen waar de regionalisering geleid heeft tot inefficiëntie moeten opnieuw gefederaliseerd worden: het transport, het woonbeleid, de wegeninfrastructuur, het wetenschappelijk onderzoek... Er moeten homogene bevoegdheden komen voor deze terreinen, op centraal niveau.

8. Geneesmiddelen 50 tot 90 % goedkoper via het echte kiwimodel. Gratis naar de huisarts zoals bij Geneeskunde voor het Volk

Gezondheidszorg draait om mensen. Het zou vanzelfsprekend moeten zijn dat de mens daar altijd op de eerste plaats komt. Toch is dit niet zo. In ons land heeft een op de drie gezinnen het moeilijk om zijn gezondheidsfactuur te betalen. Naar de kinesist gaan, bijvoorbeeld, is een luxebehandeling geworden. Patiënten stellen soms noodzakelijke behandelingen uit. De premies voor hospitalisatieverzekeringen swingen de pan uit. Vele behandelingen en zelfs patiënten worden uitgesloten. Voor de meeste bejaarden zijn de kosten van een rusthuis te hoog en als ze ziek worden, brengt dat grote financiële en sociale problemen voor hen mee. De regering voerde de 'maximumfactuur' in, maar dat lost de problemen niet op.

Het kiwimodel: een oplossing

Om de kosten van de geneesmiddelen te drukken kwam PVDA-dokter Dirk Van Duppen van Geneeskunde voor het Volk al in 2004 op de proppen met het kiwimodel. Dit model is ontleend aan Nieuw-Zeeland. Daar wordt voor de beste geneesmiddelen een openbare aanbesteding uitgeschreven. Een volledige toepassing van het kiwimodel in België brengt de ziekteverzekering jaarlijks 1,5 miljard euro op.

In Nederland wordt het kiwimodel nu toegepast op enkele tientallen geneesmiddelen, wat leidt tot forse prijsdalingen. De meest voorgeschreven maagzuurremmer Omeprazole (merknaam Losec), bijvoorbeeld, kost bij ons 48 euro tegenover 12 euro in Nederland. Er worden in België jaarlijks 1,2 miljoen van die doosjes verkocht. Dat betekent dat het toepassen van het kiwimodel op dit ene geneesmiddel een besparing van 36 euro maal 1,2 miljoen doosjes, of 43 miljoen euro per jaar opbrengt. Een toepassing van dit model op dertig veel voorgeschreven geneesmiddelen, zoals in Nederland gebeurd is, zou onze ziekteverzekering jaarlijks 310 miljoen euro en de patiënten 110 miljoen euro opbrengen.

Maar ook in ons land hebben de acties van Geneeskunde voor het Volk, om te gaan 'Dafalgan shoppen' in de Nederlandse grensgemeenten, geleid tot directe resultaten voor de patiënt én voor de ziekteverzekering. De acties kregen de steun van de KWB, Ziekenzorg CM,

beide mutualiteiten en de vakbonden. Ze leidden tot de toepassing van het kiwimodel op de meest gebruikte pijnstillers paracetamol. Het resultaat: sinds 1 april 2010 is de prijs van paracetamol gehalveerd en betalen chronische pijnpatiënten nog maar een tiende (1,29 euro voor 100 tabletten voor gewoon verzekerden) tot een twintigste (0,77 euro bij verhoogde tegemoetkoming) van de vroegere prijs.

Afschaffing supplementen op erelonen en op medisch materiaal bij ziekenhuisopnames. Gezondheidszorg is geen koopwaar, maar een basisrecht.

Supplementen op erelonen en op medisch materiaal vormen de zwaarste post in de eigen bijdragen voor de patiënt op de ziekenhuisfactuur. Volgens een studie van de Christelijke Mutualiteiten betaalde de Belgische patiënt in 2008 gemiddeld 507 euro uit eigen zak voor een verblijf met overnachting in een algemeen ziekenhuis. Daarvan ging 181 euro naar remgelden en 326 euro naar honoraria en materiaalsupplementen. Deze supplementen zijn ook de voornaamste reden waarom zieke mensen zich vandaag in de schulden moeten steken. Zij zijn ook de reden waarom vijf miljoen mensen een aanvullende hospitalisatieverzekering nemen bij private ziekteverzekeraars en nog eens 2,6 miljoen bij een ziekenfonds. Met alle gevolgen van dien: risicoselectie, verlies van groepsverzekering bij verlies van werk en vooral een spectaculaire stijging van de premies. Private verzekeringsmaatschappijen verhoogden onlangs nog de premies voor een hospitalisatieverzekering met 200 % en meer. De premie voor mensen boven de 80 jaar steeg van 250 euro tot 720 euro. Bejaarden worden zelfs niet toegelaten tot deze hospitalisatieverzekeringen, ook niet die van de ziekenfondsen.

De PVDA+ vindt dat alle kosten bij ziekenhuisopname volledig moeten worden betaald door de solidaire wettelijke ziekteverzekering. Dan wordt ook deze winstgevende markt waarop commerciële hospitalisatieverzekeringsmaatschappijen azen drooggelegd. Twee eenvoudige maatregelen zijn voldoende om dit te realiseren, zonder meerkost voor de ziekteverzekering. Daarom ijvert de PVDA+ voor een algemeen verbod op ereloonsupplementen van rijke specialisten en het toepassen van het kiwimodel op medisch materiaal waarvoor nu supplementen worden aangerekend.

Er bestaat geen enkele reden waarom een specialist honderden procenten extra ereloon mag vragen aan een patiënt omdat die op een eenpersoonskamer ligt. Het Federaal Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg heeft berekend dat de prijzen voor medisch materiaal kunnen halveren dankzij openbare aanbestedingen, zoals dat in de Scandinavische landen gebeurt.

Gratis naar de huisarts, zoals bij Geneeskunde voor het Volk

De PVDA+ vindt dat geneeskunde in principe gratis moet zijn voor iedereen, te beginnen met de huisarts, zoals de dokters voor het volk dat ook dagelijks in de praktijk brengen. Met 200 miljoen euro kan voor iedereen de volledige terugbetaling van de huisarts gerealiseerd worden. Dat kan gemakkelijk gefinancierd worden met de opbrengst van het kiwimodel. De huisarts kent de patiënt het beste. Hij/zij beheert het globale medische dossier en is de vertrouwenspersoon. Hij/zij kan het beste advies geven voor een goede verwijzing naar een specialist. België is een van de weinige Europese landen waar het bezoek aan de huisarts nog steeds niet gratis is.

Gratis is niet kosteloos, maar wel kostbaar. Gratis geneeskunde is immers gebaseerd op een voorafbetaling van sociale zekerheidsbijdragen én belastinggeld aan de ziekteverzekering. Beide zijn solidaire financiële herverdelingsmechanismen waarvan de PVDA+ groot voorstander is.

Meer middelen voor gezondheidszorg voor iedereen

De PVDA+ verdedigt de huidige vastgelegde groeinorm van 4,5 % op de begroting van de ziekteverzekering. Deze groei is levensnoodzakelijk wegens de vergrijzing van de bevolking. Voor steeds meer mensen is ziek zijn trouwens nu al onbetaalbaar, en de crisis maakt nog eens meer mensen ziek ook. Een studie van *Test-Aankoop* van 2010 meldt dat bijna 30 procent van de Belgen het vaak moeilijk heeft om gezondheidskosten te betalen. In het voorbije jaar zette 8 procent van de gezinnen een lopende behandeling stop, 26 procent stelde

een behandeling uit. Gezondheidszorg is een basisrecht en dat betekent dat de toegang tot kwaliteitsvolle zorg niet mag afhangen van de dikte van de portefeuille van de patiënt, maar integendeel solidair moet worden betaald door de maatschappij.

Actiepunten van de PVDA+

- De overheid moet voor het echte kiwimodel gaan. Dat betekent: de beste geneesmiddelen kiezen en via openbare aanbesteding de laagste prijzen bedingen.
- Gratis naar de huisarts, zoals bij Geneeskunde voor het Volk.
- Een algemeen verbod op ereloon-supplementen van rijke specialisten.
- Het toepassen van het kiwimodel op medisch materiaal waarvoor nu supplementen worden aangerekend.
- Meer middelen voor gezondheidszorg voor iedereen. Behoud van de huidige vastgelegde groeinorm van 4,5 % op de begroting van de ziekteverzekering.

9. De aarde vrijwaren voor de toekomstige generaties. Laat de grootste vervuilers de zwaarste lasten dragen

De opwarming van het klimaat is een zeer ernstig probleem dat om dringende, collectieve en globale oplossingen vraagt. De regering zoekt de oplossing in 'onpopulaire maatregelen' en in taksen die het inkomen en de levensstandaard van de gewone mensen aantasten. Er zijn ook andere oplossingen te bedenken. Oplossingen die wél sociaal zijn. Volgens het principe dat 'de grootste vervuiler betaalt', moeten de industrie en de energieproducenten de grootste inspanning leveren. De gewone burger heeft niet de middelen om in alternatieve energiebronnen te investeren en moet daarom geholpen worden om energie te besparen.

De stand van zaken

De wetenschappers zijn het erover eens dat de menselijke (industriële) activiteit aan de basis ligt van de opwarming van de aarde. Een stijging van de temperatuur met meer dan 2 °C (ten opzichte van het begin van de 19e eeuw) zal catastrofale gevolgen hebben. De temperatuurstijging bedraagt nu al 0,7 °C, zodat drastische maatregelen op korte termijn nodig zijn. Algemeen wordt vooropgesteld dat de industriële landen hun uitstoot ten opzichte van 1990 dienen te verminderen met 40 % tegen 2020 en met 85 à 95 % tegen 2050. De technische mogelijkheden om dat te doen bestaan. De vermindering die de Europese Unie voorstelt – slechts 20 % tegen 2020 – is dan ook veel te weinig.

Wie is verantwoordelijk voor de uitstoot van de broeikasgassen in België? In afnemend belang zijn dat: de industrie (31 %), de energieproducenten, en vooral de elektriciteitscentrales (21 %), het personen- en goederenvervoer over de weg (18 %), de woningen (15 %), de landbouw (9 %), de handel en diensten (4 %). De afvalsector, het spoorverkeer en de binnenscheepvaart leveren verder nog een marginale bijdrage (1 % of minder). De maritieme scheepvaart en vooral het luchtverkeer stoten ook broeikasgassen uit, maar hun bijdrage wordt niet in de nationale statistieken weergegeven.

Een probleem dat raakt aan het globale maatschappelijke concept

Het is zeer moeilijk, zometer onmogelijk, paal en perk te stellen aan de ongebreidelde uitstoot van broeikasgassen in een maatschappij waar de beslissingen over productie en infrastructuur worden bepaald door privébedrijven die permanent op zoek zijn naar winst. Private energieproducenten hebben belang bij een zo groot mogelijk verbruik. Om de winst te vergroten produceren bedrijven in lagelonenlanden en vervoeren dan de producten duizenden kilometers ver naar de consument. Vrachtwagens en vliegtuigen zorgen voor een vijfde van de broeikasgassen. Hoewel energiebesparingen op langere termijn ook voor de ondernemingen voordelig zijn, komen ze er dikwijls toch niet omdat de aandeelhouders rendement op korte termijn willen. Vrachtvervoer per trein of schip heeft de voorkeur. Maar de meeste bedrijven geven de voorkeur aan wegtransport en laten de gemeenschap voor de kosten van het wegennet én voor de milieugevolgen opdraaien.

Het probleem van de CO₂-uitstoot en de daaraan gebonden opwarming overstijgt de grenzen van de individuele ondernemingen. Daarom moet de overheid initiatieven nemen voor een alomvattende energiepolitiek en herorganisatie van de productie en distributie.

Pas als de grote bedrijven eigendom van de gemeenschap zijn en de economie op de lange termijn wordt gepland, liggen de kaarten echt goed om de omschakeling naar milieuvriendelijke productie en transport te realiseren.

Ondertussen moet de industrie verplicht worden om de hoogste energie-efficiëntie na te streven en daarvoor de nodige investeringen te doen. En alleen nog energiezuinige toestellen en producten mogen nog op de markt gebracht worden. In België kosten stroomverliezen door allerlei toestellen een gezin jaarlijks 60 tot 100 euro.

Veralgemening van de best beschikbare technieken (BBT) in de industrie

Het rendement van de huidige elektriciteitscentrales bedraagt slechts 30 %. Dat betekent dat 70 % van de energie verloren gaat in de vorm van warmte (via de lucht of het koelwater). Door de invoering van een gecombineerde cyclus (een gasturbine gekoppeld aan een stoomturbine) kan een rendement van 52 % gehaald worden.

Gebruik van de restwarmte uit de industriële en de elektriciteitsproductie

Door het toepassen van de warmtekrachtkoppeling kan zelfs een rendement van 80 % bereikt worden. Hierbij wordt de restwarmte nuttig aangewend in andere industrieën of voor het (centraal) verwarmen van openbare gebouwen of van woningen. Deze systemen van stadsverwarming bestonden in het vroegere Oostblok en worden vandaag opnieuw toegepast in een aantal grote Duitse steden. Delen van Aalst werden vroeger verwarmd met het koelwater van het voedingsbedrijf Amylum en in Charleroi werd het koelwater van Cockerill-Sambre gebruikt. Nu zijn deze installaties ontmanteld, wegens zagezegd 'te duur', maar het milieu wordt hierbij niet in rekening gebracht... De torenflats van de Luchtbal in Antwerpen werden tot in de jaren 80 verwarmd met de restwarmte van de vroegere elektriciteitscentrale van Merksem. Het hele buizencomplex is er nog. De restwarmte van het Antwerpse havengebied is enorm. De grote bedrijven recupereren deze restwarmte voor eigen energieverbruik in de mate dat de recuperatiekost lager is dan de (al lagere) energieprijzen die ze zelf moeten betalen. De overige energie laten ze verloren gaan.

Wij vragen de herinvoering van deze systemen overal waar dat mogelijk is.

Grote investeringen in goed en goedkoop openbaar vervoer

De transportsector – het wegvervoer – is de sector waarvan de uitstoot van broeikasgassen het snelst stijgt (van een aandeel van 14 % in 1990 naar 18 % in 2004). Voor het personenvervoer vragen we grote investeringen in de infrastructuur, het materieel en het personeel van de spoorwegen, metro, tram en bus. Het Gewestelijk Expresnet (GEN) in en om Brussel moet snel gerealiseerd worden. Wij willen een goedkoop openbaar vervoer dat aantrekkelijk is en dat de mensen weet te overtuigen hun auto zoveel mogelijk thuis te laten.

Goederentransport over lange afstand: verplicht met het spoor of de boot

Terwijl meer mensen nu al overstappen op het openbaar vervoer, gaat een groter deel van het vrachtvervoer over de weg. Dat komt door de groeiende onderlinge afhankelijkheid van de bedrijven (specialisatie en onderaanneming) en door de invoering van het *just-in-time* systeem (werken zonder stocks). De delokaliseringen zorgen voor steeds meer vrachtvervoer over lange afstanden. De vele vrachtwagens maken onze wegen onveilig, ze zorgen voor hoge onderhoudskosten van de wegeninfrastructuur en vervuilen de lucht. De Europese Commissie formuleert in haar witboek het doel het vrachtvervoer van de weg naar het spoor te brengen. Maar omdat zij dit wil realiseren door de privatisering van de spoorwegen, komt er niets van in huis. Wij stellen voor het goederentransport over lange afstand (bijvoorbeeld het transitverkeer in België) verplicht per spoor (door de openbare onderneming B-Cargo) of met de boot te laten gebeuren.

Een meerjarenplan voor de overschakeling naar alternatieve energiebronnen

Er moet een meerjarenplan komen om het gebruik van fossiele brandstoffen (steenkool, olie, gas) sterk te verminderen ten voordele van hernieuwbare energiebronnen zoals waterkracht, wind, zonne-energie en aardwarmte. In deze sectoren moet flink geïnvesteerd worden via een heffing op de superwinsten van de olie- en gasmaatschappijen. België is met amper 2 % groene energie de rode lantaarn in Europa.

Actiepunten van de PVDA+

- Veralgemening van de best beschikbare technieken (BBT) in de industrie om:
 - de uitstoot van broeikasgassen maximaal te beperken;
 - producten zo energie-efficiënt mogelijk te maken;
 - de beste rendementen te halen in de elektriciteitscentrales.
- De restwarmte uit de industriële en de elektriciteitsproductie gebruiken voor de verwarming van openbare gebouwen, woonwijken, enz.
- Grote investeringen in het openbaar vervoer (trein, Gewestelijk Expresnet, metro, bus).
- Goederentransport over lange afstand: verplicht met het spoor of de boot.
- Een meerjarenplan voor de overschakeling naar hernieuwbare energiebronnen.

10. Milieu: een ambitieus plan om de woningen te isoleren

De opwarming van het klimaat vraagt om dringende collectieve en globale oplossingen. Tegen 2020 moet de uitstoot van CO₂ met 25 à 40 procent verminderd zijn. Ten laatste in 2015 moet de uitstoot beginnen dalen. De vervuiler betaalt, zeggen onze regeringen, maar ze hebben het nooit over de grootste vervuilers. Ze richten zich liever tot de gewone burger, met allerlei taksen die wegen op een doorsnee huishoudbudget.

Wij stellen oplossingen voor die socialer zijn:

- de grote vervuilers moeten betalen;
- de mensen die niet de middelen hebben om de nodige investeringen te doen, moeten geholpen worden door de overheid, zodat ze kunnen besparen op energie, met name door de woning te beter te isoleren.

Een ambitieus plan

Heel wat huizen zijn slecht geïsoleerd. Drie op de tien huizen hebben nog geen dubbel glas, vier op de tien hebben helemaal geen dakisolatie en zes op de tien geen muurisolatie. Heel wat huizen zijn nog niet uitgerust met een hoogrendementsketel voor de verwarming. Er is dus nog veel ruimte om te besparen op energie. De meeste mensen zouden met plezier investeren in energiebesparende maatregelen, maar hebben daar niet de middelen voor.

De mensen moeten daarom bij de Gewesten geld kunnen lenen zonder interest, het zogenaamde derdebetalersysteem. De terugbetaling van die lening gebeurt op basis van de effectief gerealiseerde energiebesparing. Doordat een gezin energie bespaart, daalt de energiefactuur. Met die besparing kan de lening terugbetaald worden.

Er is een ambitieus plan nodig om alle woningen en kantoorgebouwen in ons land uit te rusten met een goede isolatie. Deze maatregel zou de energiefactuur verlichten en de kwaliteit van de huizen verbeteren. Hij zou ook talrijke nieuwe banen creëren. De Gewesten zouden een openbaar bedrijf voor duurzame energie kunnen oprichten.

Fijn stof reductie

90 km per uur op de snelweg wegens smogalarm: het gebeurt steeds vaker. Wie geregeld wordt blootgesteld aan hoge concentraties fijn stof, loopt een verhoogd risico op hart- en vaatziekten. Maar een snelheidsbeperking is niet de efficiëntste maatregel. In Nederland zijn vrachtwagens al jaren verplicht uitgerust met een roetfilter. Vrachtwagens blazen namelijk enorme hoeveelheden van het gevaarlijkste fijn stof in de lucht. Die maatregel is ook bij ons dringend nodig. Verder moet ook de bouw van nieuwe steenkoolcentrales aan banden worden gelegd. Bestaande steenkoolcentrales moeten worden ontmanteld, want ze stoten veel te grote hoeveelheden fijn stof uit.

Actiepunten van de PVDA+

- Een ambitieus plan om alle gebouwen in ons land uit te rusten met een goede isolatie.
- Het derdebetalersysteem voor investeringen in energiebesparing door particulieren.
- Alle vrachtwagens verplicht uitrusten met een roetfilter en er mogen geen nieuwe steenkoolcentrales worden gebouwd.

11. Spaargeld veilig op de openbare bank

Roekeloze bankiers die ons spaargeld vergokken op de beurs, dat is ontoelaatbaar. Voor die centen hebben wij te hard moeten werken. De PVDA+ wil een openbare bank, onder strenge controle. Een bank waar ons spaargeld veilig is, en waar mensen terecht kunnen voor goedkope leningen.

Een openbare bank is geen verre droom. Als de politici in de jaren 90 de ASLK en het Gemeentekrediet konden privatiseren, dan moeten ze vandaag maar de politieke moed vinden om de tegengestelde beweging te maken.

Nieuw-Zeeland bewijst in de praktijk dat het kan. Daar richtte de overheid samen met de Post opnieuw een openbare bank op: de Kiwibank. En het blijkt wel degelijk prima te werken.

Een. De Kiwibank hield zich ver van de beurs en de internationale kapitaalmarkten en kreeg daarom ook niet te maken met de rommelhypotheken, die zoveel privébanken in de wereld in de problemen brachten. Zo wist de Kiwibank spaarcentjes en pensioenen veilig te stellen.

Twee. Bij een openbare bank kun je makkelijker een lening voor je huis krijgen. Dat was vroeger het handelsmerk van de ASLK. De meeste huizen werden destijds via de openbare bank gekocht.

Drie. Een openbare bank is goed voor de werkgelegenheid en het personeelsbeleid. Privébanken jagen op maximale winst, schrappen jobs en besparen op de lonen. Een openbare bank kan kiezen voor een menselijk personeelsbeleid. Dat maakt komaf met de druk op bankbedienden, met de niet-betaalde overuren, met de stress om de omzetten te halen.

Vier. Een openbare bank is ook gewoon goedkoper. Bij de Kiwibank liggen de tarieven de helft lager dan bij de andere banken. Terwijl privébanken als het erop aankomt de klanten voor de kleinste dienstverlening op kosten te jagen.

Vijf. De Kiwibank bouwt haar imago op rond het motto: 'Wij behandelen de mensen niet als nummers.' Dat wil zeggen, een goede service op mensenmaat, en een uitgebreid kantorenet.

Zes. Een openbare bank investeert de opbrengsten ervan in de gemeenschap: in sociale woningbouw, energiebesparing, de zorgsector, duurzame economie... Dan krijg je geen toestanden zoals bij Dexia vandaag, dat langs zijn Israëliësch filiaal geld steekt in de bouw van koloniale nederzettingen in de bezette gebieden. Investeren in wapenhandel of ecologisch schadelijke projecten wordt dan verboden.

Zeven. Een nieuwe openbare bank kan opnieuw de bevoorrechte schuldeiser van de staat en de gemeenten worden. Vandaag eisen privébanken hoge interesten op de overheidschulden. Het is natuurlijk gemakkelijker die schuld te heronderhandelen met een overheidsbank. Het zou absurd zijn hoge interesten te blijven betalen op de overheidsschuld. In 2009 gaf de overheid voor 30 miljard staatsobligaties uit. Eén procent renteververschil geeft dus een verschil van 300 miljoen euro per jaar. Ook banken nemen een pak van die staatsobligaties op en verdienen dik op de rente, terwijl het geld van die staatslening in feite dient om die banken te redden.

De privébanken belasten tegen de nominale vennootschapsbelasting

Een belasting van 33,99 % op de winsten van de banken. In het verleden hebben de banken de megawinsten opgestapeld en streken de bankiers kolossale bonussen op. Zelfs in het 'rampjaar' 2009. Het zijn nochtans zij die mee verantwoordelijk zijn voor de crisis. We weten dat de steun aan de banken in totaal 6 à 7 % van het bbp heeft gekost. In het tweede trimester van 2009 hebben zowel Dexia, KBC als Fortis winsten gerealiseerd van meer dan 1 miljard euro. Toch betalen de banken slechts 10,4 % belastingen op hun winst en kunnen ze daarbovenop nog profiteren van allerlei gunstmaatregelen. Jan met de pet daarentegen mag gemiddeld 40 % van zijn inkomen afdragen aan de belastingen.

Voeg daar nog eens aan toe dat de banken winst maken op de staatsschuld door de commissie die ze ontvangen op de verkoop van lineaire obligaties (OLO's). Dat gaat als volgt. Om de schulden aan te zuiveren verkoopt de overheid – via de banken – OLO's aan institu-

tionele beleggers (pensioenfondsen, verzekeringsmaatschappijen...) in pakketten van tien miljoen euro en meer. Die fondsen verdelen de OLO's over financiële producten (sicav 1...). Op die manier verwatert de Belgische staatsschuld in allerlei beleggingsproducten op de Beurs. De banken fungeren als tussenschakel en ontvangen daarvoor een commissieloon. Mochten de banken de reële aanslagvoet voor vennootschappen betalen, zonder enige fiscale aftrek, dan zou dat de staat 1 miljard euro opleveren.

Actiepunten van de PVDA+

- De oprichting van een openbare bank vanuit de Bank van De Post, Dexia en andere banken.
- De heffing van de nominale vennootschapsbelasting van 33,99 % op de winsten van de banken zou 1 miljard euro opbrengen. Hiermee zou de staatsschuld mee kunnen worden afgebouwd.

12. De sterkste schouders dragen de zwaarste lasten. Voor een rechtvaardig belastingstelsel

Uit het leven gegrepen. Werknemer Janssens verdient 1.500 euro netto per maand. Daarnaast heeft hij jaarlijks 100 euro interest op zijn spaarboekje. Zijn baas, Charles-Henri, kent zichzelf een jaarvergoeding toe van 1 miljoen euro. Maar hij bezit ook aandelen van het bedrijf, die 100 miljoen euro waard zijn. Of beter gezegd, waard waren. Want hun waarde steeg op een jaar tijd met 22,79 %, wat Charles-Henri een winst opleverde van 22,79 miljoen euro. Daarnaast brachten zijn aandelen hem een dividend op van 3,92 miljoen euro.

In theorie zijn de belastingen progressief: hoe hoger een inkomen, hoe hoger het belastingtarief. Dat is ook echt zo voor de lonen. De personenbelasting op het inkomen is de enige belasting waar bandwerker Janssens verhoudingsgewijs minder betaalt dan baas Charles-Henri. We moeten er wel bij zeggen dat de regering die progressiviteit aardig heeft afgebouwd de laatste jaren. De belastingschalen 52,5 % en 55 % op de hoogste inkomens werden afgeschaft en minister Reynders wil zelfs die van 50 % weg.

Maar de progressiviteit geldt niet voor de andere belastingen. Er zijn zelfs enorme inkomsten waar Charles-Henri helemaal geen belasting moet op betalen. Zo betaalt hij 0 % op zijn fortuin van 100 miljoen euro. Tien procent van de bevolking bezit de helft van alle rijkdom in het land. Daar betalen ze nu geen frank belasting op. Hij betaalt ook 0 % belasting op de winsten die hij haalt uit de stijging van zijn aandelenkoersen op de beurs. Voor andere taksen betaalt Charles-Henri precies hetzelfde als zijn werknemer: btw, milieutaksen, vuilniszakken, accijnzen op tabak en benzine. Dat betekent dat de bandwerker pakweg 0,3 procent van zijn inkomen besteedt aan vuilniszakken, tegenover de patroon slechts 0,0003. De wegentaks kan Charles-Henri zelfs van zijn belastingen aftrekken.

In talrijke andere gevallen betaalt Janssens precies hetzelfde of zelfs meer dan zijn baas. Als hij in een armere gemeente woont, betaalt hij een hoger tarief voor de gemeentebelasting. Hetzelfde geldt voor de onroerende voorheffing op zijn huis. Arme gemeenten moeten immers een hoger tarief aanrekenen om toch nog aan inkomsten te geraken. Een procent belasting op een laag inkomen is veel minder dan een procent op dat van Charles-Henri.

Dat is de reden waarom de helft van het inkomen van bandwerker Janssens naar de belastingen gaat. Charles-Henri draagt amper vijf procent af. De PVDA+ vindt dit onrechtvaardig. Belastingen zijn nodig om onderwijs, wegen, sociale voorzieningen, enz. te financieren. Maar de zwaarste schouders moeten echt de zwaarste lasten dragen. Dat is nu niet zo.

Actiepunten van de PVDA+

- een betere progressiviteit van de belastingen garanderen door het invoeren van aanslagvoeten van 10 % tot 55 % (vandaag is dat van 25 % tot 50 %).
- een jaarlijkse belasting invoeren op grote fortuinen: 1 % op het deel van het fortuin boven de een miljoen euro, 2 % op het deel boven de twee miljoen, 3 % voor et deel boven de drie miljoen euro. Met aftrek van de eerste woonst.
- de gemeentelijke taksen (uitgezonderd de gemeentebelasting) die de bevolking treffen, afschaffen pas dan zullen belastingen de rijkdom herverdelen.

13. Notionele interesten? Integraal afschaffen

Na een eerste storm eind 2007, blijven de notionele interesten – een serieus fiscaal voordeel voor bedrijven dat door een liberaal-socialistische meerderheid in 2007 goedgekeurd werd – op geregelde tijdstippen voor politieke heibel zorgen. Niet te verwonderen. In het boek *Le Frankenstein fiscal du Dr Reynders* (De fiscale Frankenstein van Dr. Reynders, Aden, 2008) toont Marco Van Hees (lijsttrekker voor de Senaat voor het Franstalige kiescollege van PVDA+) aan dat dit fiscale monster van de minister van Financiën een steeds grotere hap neemt uit de openbare financiën, zonder enige werkgelegenheid of investering te scheppen.

Meerdere institutionele rapporten hebben die vaststelling bevestigd, maar het zijn vooral de feiten die boekdelen spreken. Schoolvoorbeeld: AB InBev. De grootste bierbrouwer ter wereld, die gecontroleerd wordt door de rijkste families van België, kondigde begin 2010 een plan aan om zijn personeelsbestand in West-Europa met 10 % te verminderen. De groep profiteert echter van een ongelooflijke notionele-interestaftrek: 205 miljoen euro in 2008. Daarmee staan ze op plaats 12 van de bedrijven die het meest geprofitteerd hebben van dat fiscale cadeau. Gevolg van die aftrek: een belastingbesparing van 70 miljoen euro.

We verwerpen die liberale logica die zegt dat cadeaus aan bedrijven tot meer werkgelegenheid leiden. Tot op heden heeft niemand ooit aangetoond dat de notionele interesten een positieve invloed hadden op de werkgelegenheid. Integendeel, de 25 multinationals die op hun eentje een derde (!) van die notionele manna opslokken – hoofdzakelijk in de financiële sector, de farmachemie, de energie, de voeding en de staalnijverheid – schrappen banen zonder de minste schroom.

Een bijzonder verhelderend voorbeeld is dat van Fortum Project Finance, de nummer vijf op de lijst van de grootste 'notionele-interestaftrekkers'. Dit financieel filiaal van een Finse energiegroep die actief is in de Scandinavië en Rusland, werd in 2006 special opgericht om te kunnen genieten van de notionele interesten. In 2008 bracht de onderneming 312 miljoen euro aan notionele interesten in, terwijl ze welgeteld het equivalent van... 0,8 voltijdse werknemers tewerkstelt!

Goed om weten is dat de notionele interesten niet in het leven geroepen werden voor de eigen middelen, noch voor de investeringen, noch voor de werkgelegenheid, maar als ver-

vangning van de coördinatiecentra, een verwerpelijk fiscaal regime op maat van de multinationals dat door de Europese Unie veroordeeld werd.

Maar dezelfde banken die eerder volop profiteerden van de coördinatiecentra, profiteren nu even gretig van de notionele interesten. Fortis, Dexia en KBC trokken samen 810 miljoen euro af in 2008. En dat bovenop de andere staatssteun die ze kregen.

Actiepunt van de PVDA+

- De totale afschaffing van het fiscale monster van de notionele interesten kan de schatkist minstens twee miljard euro opbrengen om het overheidstekort te dempen.

14. Fiscale fraude en speculatie echt bestrijden: het bankgeheim opheffen, fiscale paradisijsen en speculatiefondsen verbieden

Onlangs werd KB-Lux vervolgd voor een gigantische fraude van 400 miljoen euro, maar de bewijzen daarvoor werden onontvankelijk verklaard.

De correctionele rechtbank van Brussel had de “moed” de onderzoekers als gevaarlijke criminelen af te schilderen, terwijl ze de frauderende bankiers en enkele van hun rijke klanten rustig naar buiten liet wandelen. Over de grond van de zaak hadden ze het niet eens gehad, omdat – zo luidde de motivering – de bewijzen op een onrechtmatige manier verkregen waren.

Opheffing van het bankgeheim is absoluut noodzakelijk

Wat hebben de onderzoekers dan uitgespookt dat het strafproces komt te vervallen, tenminste in eerste aanleg (het parket is in beroep gegaan)? Ze zouden procedurefouten hebben gemaakt om gestolen bewijzen aan het dossier te kunnen toevoegen. Inderdaad, in de jaren 90 kwam deze affaire aan het licht omdat werknemers van de Kredietbank, die in conflict lagen met de directie, lijsten hadden ontvreemd van klanten die gebruikmaakten van frauduleuze producten die de bank had uitgedokterd.

Begaat een bankbediende een misdaad wanneer hij bewijzen van fraude steelt? Volgens ons zou dat eerder een wettelijke verplichting moeten zijn. De grond van het probleem is het bankgeheim, waardoor een fraudeur tegen het merendeel van zijn misdrijven kan worden beschermd.

En dat terwijl de fiscale fraude een ongelooflijke omvang bereikt. Naar schatting wordt er in ons land jaarlijks voor bijna 30 miljard euro gefraudeerd. Ter vergelijking: professor Max Frank van de ULB schat dat in 1970 de fraude 2,5 miljard euro (100 miljard Belgische frank) bedroeg. In 1998, nog altijd volgens professor Frank, was dat al opgelopen tot 15 miljard euro, wat neerkomt op bijna een vijfde van de belastinginkomsten. De 10 % rijksten plegen 57 % van die fraude. Het wordt tijd daar iets aan te doen en niet alleen met woorden.

Een einde maken aan de fiscale paradisijsen, met inbegrip van België

Een ideale manier voor miljonairs om belastingen te ontduiken is geld op een belastingpa-

radijs in de Caraïben parkeren. Het is zowat de nationale sport van onze superrijken. Het weekblad *Solidair* onthulde dat de top 30 van de Belgische vermogens 785 filialen bezit in buitenlandse belastingparadijzen, die vaak gespecialiseerd zijn in een bepaald type kapitaal dat aan de fiscus moet ontsnappen.

Maar ons land is ook heel inschikkelijk tegenover belastingparadijzen. Op 1 februari 2007 keurde het parlement een resolutie goed met concrete maatregelen ter bestrijding van offshore gebieden. Maar die resolutie heeft nooit enig effect gehad.

Integendeel, het kabinet van de minister van Financiën haalt zelfs manoeuvres uit om de zeldzame wetsbepalingen die het gebruik van belastingparadijzen inperken, te omzeilen.

Zo zijn de dividenden die een Belgische vennootschap van haar filialen ontvangt volgens de belastingcode vrijgesteld van belastingen, behalve als het filiaal in een belastingparadijs is gevestigd. Maar het kabinet-Reynders heeft een model van internationale fiscale conventie uitgewerkt dat deze regel expliciet overtreedt. Dat betekent dat wanneer België zo'n conventie afsluit met een belastingparadijs, Belgische vennootschappen geen belastingen betalen op de dividenden die ze krijgen van filialen, die ook zelf niet belast zijn, omdat ze in dat belastingparadijs gevestigd zijn.

Die verregaande inschikkelijkheid van België valt te verklaren door het feit dat ons land, volgens een studie van Tax Justice Network (TJN) plaats negen bekleedt op de mondiale rangschikking van belastingparadijzen. TJN stelde een index op van "fiscale transparantie", een soort instrument om aan te geven in hoeverre een land een belastingparadijs is. België haalt daar een score van 73 %.

Een studie uit 2005, eveneens van TJN, noemde België toen ook al als een van de 72 belastingparadijzen op de wereld. Waar hebben we die eer toch aan te danken? Wel, aan een aantal dingen: het ontbreken van een belasting op fortuinen, de immunisering van de op de beurs gerealiseerde meerwaarden, het bankgeheim, de coördinatiecentra (of hun opvolger, de notionele interesten) en nog een reeks andere dingen.

Fiscale regularisatie (amnestie), bijvoorbeeld. Onlangs onthulde een directeur van de fiscus dat het via die weg goed mogelijk is om misdaadgeld wit te wassen. Een van de "deugden" van een belastingparadijs...

Speculatieve fondsen verbieden

"Stop het casinokapitalisme." "Regularisatie en transparantie!" Na de financiële crisis van september 2008 hadden politici over de hele wereld er de mond van vol. Ook Belgische ministers en parlementsleden. Twee jaar later speculeren de financiële markten lustig op de financiën van Europese staten. Maar dat volstaat niet om België ertoe te brengen ernstige maatregelen te eisen van de Europese Unie.

De Europese Commissie wil hoogstens "controle" uitoefenen op de *hedge funds*, de speculatieve fondsen van miljonnairs en banken die de belangrijkste actoren zijn van de speculatieve bewegingen op de financiële markten. De Europese Unie wil niet dat de mogelijkheid tot speculeren ter discussie wordt gesteld. De Europese Commissie wil enkel die speculatiefondsen laten registreren bij de financiële autoriteiten teneinde wat meer inzicht te krijgen in wat ze precies doen.

En zelfs die bescheiden stap werd niet goedgekeurd. En ook al was er die "controle" op de *hedge funds*, dan nog zou dat helemaal niet het einde van de speculatie betekenen. Op dit ogenblik daarentegen spelen die speculatieve fondsen een hoofdrol in de financiële wereld. En ze dwingen zelfs staten – zoals bijvoorbeeld vandaag Griekenland – ertoe om draconische maatregelen te nemen om hun begrotingstekort weg te werken: afbraak van de werkgelegenheid, loonsvermindering in de openbare sector, vermindering van de pensioenen en verhoging van de pensioenleeftijd. Eenzelfde scenario dreigt voor alle landen van de eurozone. En dat is ook precies wat diegenen die de Europese Unie domineren zelf willen.

Er moet een einde komen aan dat crimineel gedrag van die speculatieve fondsen. Men zou ze beter verbieden in plaats van ze te "registreren". "Transparantie" betekent enkel dat ze hun speculatie openlijk moeten uitvoeren. Alleen het verbod op *hedge funds* biedt een doeltreffend antwoord op de huidige situatie waarbij ze de financiële markten gijzelen.

Actiepunten van de PVDA+

- Tegen de fiscale fraude:
 - Komaf maken met de fiscale paradisiën.
 - Het bankgeheim opheffen.
 - Een kadaster van fortuinen instellen.
 - Het ministerie van Financiën van meer mensen voorzien en efficiënter laten werken.
 - Een efficiëntere strijd tegen fraude zou op zijn minst tien procent ervan ongedaan kunnen maken en drie miljard euro opbrengen.
- Tegen de speculatie: verbod op de speculatieve fondsen.

15. Behoud van de index. Een minimumloon van 1.500 euro

Iedereen heeft het al duizend keer gehoord: sinds de invoering van de euro is het leven duurder geworden. Eigenlijk zou dat niet mogen kunnen. Want wij zijn toch het enige land waar de lonen automatisch worden aangepast aan de index, een sociale verworvenheid? In onze buurlanden bestaat die automatische aanpassing niet. Telkens moeten de vakbonden daar opnieuw onderhandelen en actie voeren om de lonen aan te passen aan de levensduurte. In Duitsland bijvoorbeeld zijn de vakbonden daar niet in geslaagd: de koopkracht daalde er.

En bij ons? Hier zou zo iets zoals gezegd, theoretisch gezien, niet kunnen. In België worden de prijzen van 507 producten (brood, vlees, huishoudtoestellen, cinematickets...) elke maand gemeten. Op het ogenblik dat de som van de prijzen van deze producten bijvoorbeeld met 2 % gestegen is, moeten ook de lonen en uitkeringen automatisch 2 % stijgen. En toch ervaart iedereen dat de koopkracht achteruitboert. Wat is hier aan de hand?

In de jaren 90 prutste de regering onder druk van de patroons aan de index. De patroons willen maar al te graag van die index af, want zonder index kunnen zij gemakkelijker de lonen laag houden. In 1994 werd de index vervangen door de 'gezondheidsindex'. De prijsstijgingen van diesel, benzine, tabak en alcohol werden niet meer meegeteld (stookolie zit er wel nog in).

De brandstofprijzen zijn de voorbije tien jaar echter verdubbeld! Superbenzine kostte in 2000 0,75 euro per liter, nu staat hij boven de 1,50 euro. Een enorme prijsstijging die niet in die 'gezondheidsindex' verrekend wordt, waardoor onze lonen ook niet automatisch mee stijgen en dus achterblijven op de gestegen levensduurte.

De pogingen om de index af te schaffen zijn asociaal. En wij willen ook de echte index terug. De brandstofprijzen moeten opnieuw meegeteld worden.

Wij pleiten ook voor de verhoging van het wettelijke minimumloon tot 1.500 euro. Dat zal ook een positieve invloed hebben op alle lonen.

Momenteel wordt er op allerlei manieren druk uitgeoefend om de lonen zo laag mogelijk te houden. Er is de loonnorm, en de bijna-loonstop bij het laatste interprofessioneel akkoord. Er is de veralgemening van het interimwerk en van de tijdelijke contracten waarmee de patroons loonkosten besparen. Als iedereen langer moet blijven werken, zijn er minder jobs voor jonge mensen. En als er veel werklozen zijn, zien de patroons de kans schoon om de lonen laag te houden. Behalve voor zichzelf natuurlijk. De topmanagers krijgen vandaag in crisistijd nog superwedden. Een directielid strijkt gemiddeld 1 miljoen euro per jaar op. Dat

is 35 keer meer dan een arbeider.

Met de verhoging van het minimumloon kunnen we in de omgekeerde richting werken en de patroons verplichten hogere lonen te betalen.

Actiepunten van de PVDA+

- De index beschermen tegen nieuwe aanvallen. Een echte verhoging van de brutolonen.
- Benzine en diesel opnieuw laten 'meetellen' in de index.
- Verhoging van het huidige minimumloon, van 1.387 euro naar 1.500 euro (op 21 jaar).

16. De werkloosheid bestrijden, niet de werklozen

De tewerkstellingsdiensten VDAB in Vlaanderen, Forem in Wallonië en Actiris in Brussel drijven hun programma's voor de activering van werklozen op. Deze activering krijgt meer en meer het karakter van een jacht op werklozen. In 2007 liepen meer werkzoekenden een sanctie op dan in de drie voorgaande jaren samen. En in 2008 lag het aantal sancties nog eens 50 procent hoger dan in 2007. In 2008 werden 22.633 werklozen geschorst na melding door een regionale tewerkstellingsdienst, en nog eens 9.301 omdat ze een uitnodiging niet beantwoordden.

Het aantal werklozen dat na een sanctie op het OCMW terechtkomt, is verdrievoudigd. Het sanctieluik van de activeringsprogramma's draait op volle toeren. Maar het sociale luik voor de begeleiding van de werkzoekenden draait vierkant. Van het totaalbudget voor de activering van werklozen, gaat amper 18 procent naar de opleiding. Ter vergelijking: in het Europa van de vijftien (de vijftien landen die voor 2004 de EU vormden) ligt dat gemiddeld op 40 procent. De VDAB stelt slechts aan de helft van de werklozen een beroepsopleiding voor, zo toonde een onderzoek van het ABVV. In 2007 volgde slechts 8 procent van de werkzoekenden een opleiding. Vroegere akkoorden en het Generatiepact verplichten de werkgevers 1,9 procent van de loonkosten aan opleidingen te spenderen. Deze doelstelling wordt al jaren niet gehaald.

Het sociale luik voor de begeleiding van werkzoekenden is nog het minst aangepast aan de mensen die het het moeilijkst hebben om werk te vinden. In de voorstellen wordt dikwijls geen rekening gehouden met de gezinslast. Veel werkloze vrouwen geven wegens de dreiging van uitsluiting hun recht op degelijk werk op. De activeringsprogramma's verwijzen deze vrouwen naar onzekere arbeidsstatuten: uitzendarbeid, werk met dienstencheques, enzovoort.

De versnippering van de bevoegdheden over de verschillende beleidsniveaus ondergraaft de opleidingsmogelijkheden. Zo kan de federale minister van Werk werklozen verplichten een opleiding te volgen terwijl de gewestelijke minister bevoegd voor deze materie, niet over de middelen beschikt om het aanbod van vorming en opleiding degelijk uit te werken.

Actiepunten van de PVDA+

- De PVDA+ stelt voor de activeringsprogramma's voor werklozen stop te zetten

en ze te vervangen door programma's voor de begeleiding van werkzoekenden waarin respect getoond wordt voor de werklozen en voor hun streefdoelen en problemen.

- Er moeten meer opleidingen komen. De kosten voor beroepsopleiding moeten gedragen worden door de overheid en de bedrijven. Langdurig werklozen kunnen voor een individuele beroepsopleiding momenteel nauwelijks terecht in bedrijven.
- De privatisering van het plaatsingsbeleid via interimkantoren is nefast. Het leidt ertoe dat deze kantoren zich enkel met de gemakkelijkst plaatsbare werklozen bezighouden. Opleiding komt bij commerciële begeleiders niet meer aan bod. Er moet een einde komen aan deze privatisering.
- We willen de regionale tewerkstellingsdiensten VDAB, Forem en Actiris tot één enkele federale instelling fusioneren, die werk aanbiedt in heel het land, aan werkzoekenden uit alle regio's.

17. Tegen de armoede: een gegarandeerd minimuminkomen van 1.024 euro per maand

Een op de zeven Belgen loopt een "verhoogd risico" om in de armoede te belanden. Concreet betekent dit dat zo'n anderhalf miljoen mensen het moeten stellen met een inkomen van minder dan 860 euro per maand voor een alleenstaande of 1.805 euro per maand voor een gezin. Onder hen bevinden zich meer en meer mensen met een job.

180.000 mensen hebben al eens een medische behandeling uitgesteld om financiële redenen. Meer dan 600.000 mensen wonen in een onvoldoende verwarmde woning. 1.800.000 mensen geven aan dat ze op het einde van de maand moeite hebben om de eindjes aan elkaar te knopen. Meer mensen moeten een beroep doen op het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn (OCMW): werklozen, slachtoffers van het activeringsbeleid van de federale regering, uitzendkrachten, eenoudergezinnen...

Volgens het Belgisch Netwerk Armoedebestrijding liggen de meeste uitkeringen in ons land onder de Europese armoededrempel. Deze situatie is onaanvaardbaar in een land waar de rijkste tien procent van de bevolking een gemiddeld vermogen van 1,9 miljoen euro bezit, goed voor meer dan de helft van de nationale rijkdommen.

Actiepunten van de PVDA+

- Het minimuminkomen moet netto 1.024 euro per maand bedragen voor een alleenstaande en 2.000 euro voor een gezin met twee kinderen. Ongeacht of het gaat om een leefloon, een werkloosheids-, ziekte- of invaliditeitsuitkering of een pensioen.
- Het leefloon moet betaald worden door de federale regering. Het is niet normaal dat de gemeenten de helft van het leefloon van hun inwoners moeten betalen. Dat systeem bestraft de armste en meest sociale gemeenten.
- De sociale tewerkstellingsprogramma's voor het inschakelen van mensen die leven van een leefloon moeten gehandhaafd blijven.
- Er moeten objectieve criteria komen voor de toewijzing van sociale woningen, van kamers in rusthuizen en van woningen voor bejaarden.

18. Meer geld voor een kwaliteitsvol en toegankelijk openbaar onderwijs

Heel wat ministers hebben het voortdurend over de noodzaak om vormingen te volgen, om meer kennis te verwerven. “Levenslang leren” om gemakkelijker een job te vinden en de economie performanter te maken.

Als vorming en opleiding toch zo belangrijk zijn, waar zit dan de logica in het beleid van de regering? In 1980 besteedde de overheid nog 7 % van het bruto binnenlands product (bbp) aan onderwijs. Vandaag is dat gezakt tot minder dan 6 %. Dat betekent elk jaar vele miljarden minder voor onderwijs, en dat al gedurende twintig jaar.

Nochtans volgen vandaag meer studenten hoger onderwijs en zijn er meer mensen die volwassenenonderwijs volgen. Recente demografische studies tonen aan dat er in de grote steden binnenkort duizenden plaatsen moeten bijkomen om jongeren te kunnen opvangen en dat er dus tientallen nieuwe scholen moeten worden gebouwd.

Alleen al om opnieuw op het niveau van die 7 % bbp te geraken, moeten de onderwijsbudgetten in België (Nederlandstalig en Franstalig onderwijs samen) structureel verhogen met meer dan 3 miljard euro. Een duidelijke herfinanciering vanuit het federale niveau dringt zich op.

Het gebrek aan middelen maakt brokken...

Ondertussen hebben de besparingen al nefaste gevolgen gehad voor het onderwijs. In de afgelopen vijftien jaar hebben ouders en studenten de school- en studiekosten zien verdubbelen. Voor de leerkrachten nam de werkdruk toe. Het aantal leerlingen per klas is duidelijk te hoog. Tal van leerlingen moeten een of zelfs twee jaar overdoen, en velen maken de middelbare school niet af. In Brussel loopt dat zelfs op tot 26 % van de leerlingen. Sommigen belanden in het bijzonder lager en secundair onderwijs door problemen die hadden kunnen worden opgelost met wat individuele begeleiding. Vandaag heeft de helft van de kinderen uit arbeidersgezinnen op het eind van de lagere school al een leerachterstand.

De besparingen hebben ook kwalijke gevolgen voor de schoolgebouwen. Sommige scholen verkeren echt in een belabberde toestand: centrale verwarming die niet goed meer werkt, schimmel op de muren... Ze zijn niet meer geschikt voor behoorlijk en modern onderwijs. Om aan die problemen te verhelpen zijn de regeringen van de Vlaamse en de Franstalige Gemeenschap samenwerkingsverbanden aangegaan tussen privé en overheid, de zogenaamde publiek-private samenwerking, afgekort tot pps. Via dit soort partnerschap kunnen banken, vastgoedmaatschappijen en speculanten zich verrijken op de kap van het onderwijsbudget. Eens te meer is het de belastingbetaler die het slachtoffer is van deze verkapt vorm van privatisering.

Om te verhelpen aan de problemen met de schoolgebouwen, en om elke privatisering te vermijden moeten ook de regieën die instaan voor de schoolgebouwen geherfinancierd worden.

Voor de invoering van het Finse model in het secundair onderwijs: beter en gelijkjer

Het kan ook allemaal anders. In Finland is het gemiddelde niveau van de leerlingen het hoogste van Europa (volgens de internationale Pisaonderzoeken). De ongelijkheid tussen de scholen is er zeven maal minder groot dan bij ons. Sinds de jaren 70 hebben de leerlingen uit alle milieus, uit alle streken dezelfde rechten op onderwijs. Binnen dezelfde school bestaat er begeleiding in kleine groepen van leerlingen met moeilijkheden in een of ander vak.

Tot 16 jaar krijgt iedereen hetzelfde onderwijs en bestaat er dus geen opdeling in studierichtingen (algemeen, technisch of beroepsonderwijs). Ook het systeem van een jaar dub-

belen bestaat er niet. Op die manier wordt de sociale selectie beperkt gehouden, krijgen de jongeren een polyvalente vorming, en kunnen de jongeren van 16 jaar ook met kennis van zaken kiezen wat ze verder gaan studeren. Dat kan voortgezet algemeen onderwijs zijn of technisch gekwalificeerd onderwijs.

Bovendien werden de privéscholen in Finland gesloten. En school lopen is er volledig gratis: schoolboeken, warme maaltijden, schoolbusdienst, zelfs de schooluitstappen. Waarom zou wat in Finland bestaat, in België niet mogelijk zijn?

De PVDA+ is er dan ook voorstander van dat in België een soortgelijk systeem geïntroduceerd wordt.

Minder duur hoger onderwijs

Hogere studies zijn duur, en worden alsmaar duurder. Een recente enquête van de FEF (Federatie van Franstalige studenten) becijferde dat één studiejaar hoger onderwijs voor een niet-kotstudent 6.000 tot 7.000 euro kost. Voor een kotstudent loopt dat zelfs op tot 10.000 tot 12.000 euro. Voor heel wat gezinnen is dat onbetaalbaar. Onder de kosten die het meeste problemen veroorzaken vinden we: het kot (gemiddeld 3.150 euro per jaar), voeding (1.316 euro), het inschrijvingsgeld (647 euro gemiddeld) en cursuskosten (250 euro gemiddeld).

België ondertekende in 1983 nochtans het Pact van New York (van de VN) dat in artikel 13 zegt dat “hoger onderwijs toegankelijk moet gemaakt worden voor iedereen in volle gelijkheid (...) onder meer door de progressieve invoering van de kosteloosheid ervan”.

We kunnen enkel vaststellen dat er weinig inspanningen in die richting worden gedaan. Integendeel, de situatie lijkt nog te verslechteren. De Vlaamse regering, bijvoorbeeld, verhoogde tijdens de vorige legislatuur de inschrijvingskosten voor verschillende categorieën van studenten en diploma's. En doordat er slechts een beperkt aanbod aan koten is, stegen de huurprijzen aanzienlijk. Daarom vragen wij, naar het voorbeeld van de Franstalige FEF en de Nederlandstalige VVS (Vlaamse Vereniging van Studenten) dat de verbintenissen die zijn aangegaan in het Pact van New York in de Belgische Grondwet zouden verankerd worden.

Meer nog, de regeringen moeten een echt beleid ontwikkelen om de studiekosten te verlagen, zowel voor het hoger onderwijs als voor het volwassenenonderwijs. Zo is België bijvoorbeeld een van de weinige Europese landen die geen beleid hebben omtrent steun voor studentenhuysvesting (de zwaarste kost voor studenten). Het aantal huurwoningen is te klein en er bestaat geen enkele specifieke reglementering voor studentenhuurcontracten. Er zouden ook andere maatregelen moeten komen voor de studiebeurzen, op vlak van vermindering van cursuskosten, gratis transport voor studenten...

Een openbaar en toegankelijk openbaar onderwijs

In sommige universiteiten worden bepaalde studierichtingen en cursussen afgeschaft. Instellingen fusioneren. Er wordt ‘gerationaliseerd’. Voor heel wat jongeren komt het studieaanbod daardoor een pak verder van huis te liggen en is het dus minder toegankelijk (men moet immers automatisch op kot).

Ook worden studierichtingen die privéfondsen kunnen aantrekken bevoordeeld.

Men beperkt de toegang tot studierichtingen, of denkt eraan dat te doen, met ingangsexamens. Opnieuw bijkomende hinderpalen die de toegang tot het hoger onderwijs voor kinderen van gewone werknemers bemoeilijken.

Waarom al die veranderingen? Om onze universiteiten steeds competitiever te maken met minder openbare middelen. Het is een gevolg van het Bologna proces waar ons land zich toe heeft verbonden.

Met de PVDA+ verzetten we ons tegen die logica die het hoger onderwijs voor een groot deel van de jongeren onbereikbaar maakt en die ons onderwijs stelselmatig in handen van de privé speelt.

Actiepunten van de PVDA+

- Over de financiering van het onderwijs:
 - Ernstige investeringen in het onderwijs. Voor een budget voor onderwijs van minimaal 7 % van het bbp.
 - Als eerste stap moet de komende regering een financieringswet voor de Gewesten aannemen en de dotaties voor het onderwijs met vijf miljard euro verhogen (Nederlandstalig en Franstalig).
 - De financiering van het hoger onderwijs en de universiteiten moet op basis van de noden gebeuren en niet met vooraf vastgelegde bedragen. Die financiering moet met openbare middelen gebeuren.
 - Voor de toepassing van een Fins model voor het verplicht onderwijs:
 -> Kosteloos. Dat wil zeggen dat de school de volgende kosten moet dragen: boeken en cursussen, schriften, fotokopieën en verplichte activiteiten, hulp bij de taken, opvang...
 -> Alle kinderen moeten in de school een geïndividualiseerde omkadering en begeleiding krijgen, die sommigen nu thuis moeten zoeken. Concreet betekent dat een vermindering van het aantal leerlingen per klas (in het lager onderwijs maximaal 15 en het secundair 20 leerlingen) en van het aantal lessen voor de leerkrachten, vooral in het basisonderwijs. Dat betekent ook gekwalificeerd personeel om op school gratis studie- en huiswerkbegeleiding te verstrekken. Alles bij elkaar houdt dat in dat er niet minder dan 25.000 banen moeten bijkomen (onderwijzers en opvoeders) in de loop van de volgende tien jaar.
- Voor een grondige hervorming van het onderwijs met een gemeenschappelijk onderwijs gedurende tien jaar (van 6 tot 16 jaar), waarin de algemene vorming hand in hand gaat met een polytechnische vorming (praktijk).
- Alle leerlingen hebben recht op een goeie school, dichtbij gelegen of gemakkelijk bereikbaar met het openbaar vervoer of de schoolbus.
- Fusie van de netten tot een enkel openbaar net. Nationale programma's en eindtermen.
- Geen ingangsexamens in het hoger onderwijs en geen centraal "uitgangsexamen" in het secundair.
- Opnemen van de doelstellingen van het Pact van New York in de Belgische Grondwet en een echte beleid, op alle niveaus, om de studiekosten te verminderen:
 - Voor een nieuw systeem van beurzen: dezelfde beurzen in het noorden en het zuiden van het land, geharmoniseerd naar boven. De beurzen moeten in het begin van het jaar automatisch toegekend worden aan de rechthebbenden. Geen complexe procedures en lange wachttijden voor men de eerste euro ziet. Afschaffing van het inschrijvingsgeld voor beursstudenten, verhoging van de beurzen en versoepeling van de criteria om rechthebbend te zijn.
 - Op termijn de veralgemening van een maandelijkse studietoelage voor alle studenten zoals dat in verschillende Scandinavische landen het geval is.
 - De stapsgewijze afschaffing van het inschrijvingsgeld in het volledige hoger onderwijs.
 - De federale staat en de gewesten moeten met openbare middelen investeren in de bouw en het beheer van kwaliteitsvolle goedkope studentenverblijven.

19. Wetenschappelijk onderzoek: openbaar en in dienst van de maatschappelijke noden

Staat er ook ‘wetenschappelijk getest’ op uw margarinedoosje of frisdrankflesje? Zulke aankondigingen mogen u echter niet volledig geruststellen. De industrie krijgt immers zelf steeds meer greep op het ‘wetenschappelijk’ onderzoek. Zo was er een studie die 206 wetenschappelijke artikels over melk, fruitsap en frisdrank bestudeerde. En wat bleek? Ze waren allemaal eenzijdig positief voor de frisdrankindustrie. En toevallig... werd het onderzoek ook gesponsord door dezelfde frisdrankgiganten. Wetenschappelijk onderzoek dat gesponsord wordt door de voedingsindustrie heeft vier tot acht keer meer kans om in het kraam van de fabrikant te passen dan onafhankelijk onderzoek.

De conclusie van de studie bevestigt een fenomeen dat eerder al was aangetoond na steekproeven bij de geneesmiddelenindustrie en bewijst dat de voedingsindustrie een eenzijdig beeld van haar producten ophangt via de wetenschap. Inderdaad, ook in het medisch onderzoek blijken bedrijfsbelangen een steeds grotere rol te spelen. Het is de farmaceutische industrie die de onderzoeksagenda bepaalt. Dat betekent dat er onderzoek gedaan wordt naar zaken die niet echt belangrijk zijn voor de volksgezondheid, maar die wel commercieel interessant zijn voor de farmaceutische bedrijven. Dit is voornamelijk een Amerikaans fenomeen, maar stilaan waait het over naar hier. Volgens sommige schattingen is ongeveer 80 % van het geneesmiddelenonderzoek in België en Nederland rechtstreeks verbonden met de farmaceutische industrie. Andere vermoeden dat het zelfs nog meer is.

In 1999 lanceert een groot farmaceutisch labo een nieuw geneesmiddel, Vioxx. Officieel doorliep het alle tests om gecommmercialiseerd te mogen worden. Het was een “mirakelmedicijn” tegen osteo-arthritis, tegen helse pijnen, enz. Het geneesmiddel verkocht zo goed dat het in 2003 goed was voor een omzet van 1,9 miljard euro. Het duurde tot 3 november 2004, toen een studie onomstotelijk aantoonde dat het geneesmiddel tussen 1999 en 2003 oorzaak was geweest van 27.785 infarcten van de hartspier of overlijdens ingevolge een hartaanval, vooraleer het laboratorium Vioxx definitief uit de handel nam.

Om het medicament goedgekeurd te krijgen had het labo zich beroepen op het onderzoek van Dr. Scott S. Reuben. Deze Amerikaanse onderzoeker was een van de meest succesvolle artsen in de behandeling van post-operatieve pijnen. In 2009 bracht de *The New York Times* echter aan het licht dat hij sinds 1996 zijn onderzoeksresultaten voor het grootste deel volledig gefabriceerd had, ten voordele van verschillende farmaceutische bedrijven. Meer bepaald Pfizer en Merck. Vandaag staat vast dat de onderzoeker nooit de klinische testen uitvoerde die hij beschreef in minstens 21 van de 72 artikels die hij sinds 1996 publiceerde!

Volledig onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek

De Britse professor Marcia Angell, voormalig hoofdredactrice van het gerenommeerde medische tijdschrift *The New England Journal of Medicine*, pleit voor een volledige deprivatisering van het onderzoek. Wetenschappelijk onderzoek moet volgens haar volledig onafhankelijk zijn en zuiver publiek gefinancierd worden. De PVDA+ steunt die vraag. De overheid moet het onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek zoveel mogelijk stimuleren en financieel ondersteunen.

De huidige toestand in de Verenigde Staten toont hoe het niet moet. In de VS zijn de grote multinationals al decennia bezig met de verovering van de onderwijswereld. Ze willen het onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek in een bepaalde richting sturen. Universiteiten sluiten er in ruil voor harde valuta samenwerkingsakkoorden af die hun onafhankelijke positie ondermijnen. Dit leidt tot misbruiken en de voorbeelden hiervan zijn legio. Als een onderzoek de belangen dreigt te schaden van een bedrijf waarmee de universiteit in kwestie

een samenwerkingsakkoord heeft afgesloten, dan wordt het onderzoek gedwarsboomd. De universiteit kiest in vele gevallen zelfs eieren voor zijn geld door de zijde van het bedrijf te kiezen en de onderzoeker onder druk te zetten om zijn onderzoek stop te zetten of zijn resultaten niet te publiceren. Onderzoekers die niet wilden zwichten, verloren in enkele gevallen zelfs hun baan. Vandaar dit pleidooi voor de volledige onafhankelijkheid van universitaire instellingen. We moeten verhinderen dat deze Amerikaanse toestanden overwaaien naar onze contreien.

Eén procent van het bbp investeren in wetenschappelijk onderzoek

Sinds jaren is België een van de Europese landen die het minste openbare fondsen ter beschikking van onderzoek stellen. Vandaag besteedt België minder dan 0,5 procent van zijn bruto binnenlands product aan onderzoek. Finland, bijvoorbeeld, besteedt 0,9 % van zijn bbp aan onderzoek. Dat moet ook hier mogelijk zijn.

De onderfinanciering heeft immers zowel gevolgen voor de werkomstandigheden van de vorsers als voor de kwaliteit van het onderzoek. Sommige onderzoekers moeten meer tijd investeren in het zoeken naar “alternatieve” financiering, dan in het eigenlijk onderzoekswerk. In andere gevallen zijn laboratoria onvoldoende uitgerust, of zijn er onvoldoende technische middelen voorhanden om goed werk te verrichten.

Het is deze situatie die veel van onze onderzoeksinstellingen in de handen van de privésector drijft. En ook in de handen van de onmiddellijke winstlogica.

Maar ook de verschillende regeringen geven steeds meer ruimte aan private instellingen in het beheer van grote publieke onderzoeksfondsen. Dat blijft niet zonder negatieve gevolgen: onderfinanciering van fundamenteel onderzoek dat niet onmiddellijk ‘opbrengt’; gevaar voor aanpassing en vervalsing van de resultaten om te ‘voldoen’ aan de financiers; een onderzoek op niet-prioritaire terreinen in plaats van voor de grootste noden in de samenleving; precaire werkomstandigheden voor onderzoekers en technisch personeel die ‘op contract’ werken en zo geen toekomst kunnen uitbouwen.

Actiepunten van de PVDA+

- Onmiddellijke openheid over banden met de industrie en financiële belangen van onderzoekers en onderzoeksinstellingen.
- Eén procent van het bbp investeren in onafhankelijk publiek wetenschappelijk onderzoek.
- Een ambitieus aanwervingsplan ontwikkelen voor jonge onderzoekers, met perspectief op een vaste carrière.
- Herfinanciering van de grote fondsen voor wetenschap. Instituten als het FWO (Fonds Wetenschappelijk Onderzoek) en het IWT (Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie) dienen meer middelen te krijgen zodat er meer onafhankelijk onderzoek mogelijk wordt.
- Een herinvesteringsplan voor de openbare onderzoeksinfrastructuur (laboratoria, bibliotheken...).
- Een meerjarenplan naar volledige deprivatisering van het wetenschappelijk onderzoek.

20. Steun aan het vrijetijdsleven op mensenmaat. Van sportverenigingen, over jeugthuizen en muziekgroepen tot wandelclubs en seniorenverenigingen

Wij komen op voor een vrijetijdsbeleid, sport-, cultuur- en mediabeleid dat populair is in de werkelijke zin van het woord. Toegankelijk voor allen, en participatief voor allen. De waarde van sport, cultuur en vrije tijd kan niet overschat worden. Het draagt bij tot een solidaire samenleving, waar mensen elkaar kennen, het menselijk potentieel ten volle tot uiting komt. Talenten die door de commerciële sector vaak niet 'gewaardeerd' worden. Wij pleiten dan ook voor een solidaire, tolerante en diverse sport, cultuur en vrijetijdsbeleving.

Ten eerste willen we onderstrepen dat veel van het populaire vrijetijdsleven 'op mensenmaat', lokaal, en toegankelijk draait op vrijwilligers: de plaatselijke sportclub, wandelclubs, kunst- en muziekgroepen, jeugdbeweging, theatergroep, jeugdhuis, senioren groep, enz. De overheid erkent en ondersteunt dat veel te weinig. Relatief gezien steekt ze daar erg weinig in, in vergelijking met het bereik van allerlei prestigeprojecten.

De meeste van die initiatieven krijgen geld in kas door allerlei kaas- en wijnavonden, fuiven... En zelfs dat wordt tegenwoordig moeilijk gemaakt door een gebrek aan goede (reglementaire) zalen. De overheid moet financieel meer bijspringen daar waar recente maatregelen de financiële druk hebben verhoogd. Er dreigt een verschraving van het aanbod door de financiële strop en de 'reglementitis'.

De diversiteit van het aanbod garanderen

De overheid moet de diversiteit van het aanbod blijven garanderen, door financiële en praktische ondersteuning, opdat ze ook zouden op kunnen tegen de druk van de commercie. Dat betekent: opwaardering van het vrijwilligersstatuut, meer ondersteuning van ondersteunende organisaties die vormingen organiseren voor die vrijwilligers, vernieuwing van infrastructuur.

Zeker sport- en cultuurinitiatieven met een specifieke missie naar moeilijk bereikbare doelgroepen moeten financieel en structureel beloond worden voor hun inspanningen: in maatschappelijk kwetsbare wijken, initiatieven voor mindervaliden of senioren die nu uit de boot vallen...

De mogelijkheden geven om sport, cultuur en vrije tijd te organiseren

De overheid moet de mensen de middelen en mogelijkheden aangeven om op hun niveau aan sport, cultuur en vrije tijd te kunnen doen, en dat zelf te organiseren indien nodig. Dat wil zeggen: infrastructuur voorzien (sportinfrastructuur zoals sportvelden, maar ook speelpleinen, buurtcentra, fuifzalen, lokalen voor de jeugdbeweging, vormingscentra, kampeerterreinen...). Het wegvallen van de parochiezaaltjes heeft misschien meer schade gedaan dan gedacht: het circuit van kleine muziekbands, fuiven en populaire uitgaansleven is weggeconcentreerd door de commercie die wél degelijke zalen kon betalen. Dat wil ook zeggen: bestaande infrastructuur niet geheel of gedeeltelijk privatiseren via publiek-private samenwerkingen, enz.

Integratie van sport, cultuur en vrije tijd in het onderwijs

De overheid moet de populaire en brede basis van sport, cultuur en vrije tijd garanderen door het te integreren in haar onderwijsdoelstellingen. Sport en cultuur op school, reeds van de basisschool, zijn de eerste kennismaking en de beste garanties voor het stimuleren

en verbreden van sport en cultuur. Dit kan en moet binnen de schooluren, maar ook over de middag en na de schooluren (als alternatief voor opvang of studie). Dit gebeurt zo al in bepaalde scholen, waar tijdens de middagpauze en na de schooluren bepaalde sportclubs en muziekclubs zijn georganiseerd. Handig, en niet duur. Buurtsport in Brussel heeft zo een paar initiatieven in scholen: ouders, kinderen en school is daar héél erg tevreden over. Zelfs vrijwilligerswerk en jeugdbewegingen kunnen via het bredeschoolconcept binnen in de school gebracht worden. Vrijwilligerswerk kan een leerdoelstelling zijn voor de twee laatste jaren van het secundair onderwijs.

De overheid moet monopolisering en alleenrechten bestrijden, zowel qua sport, cultuur als vrije tijd. Ze leiden tot verschraling, en tot prijsverhogingen.

Actiepunten van de PVDA+

- Meer investeren in vrije-tijdsleven op mensenmaat.
- Opwaarderen van het vrijwilligersstatuut.
- Investeren in goede zalen en voorzieningen voor het verenigingsleven. Geen privatiseringen van de bestaande infrastructuur.
- In elke woonwijk moet minimaal 3 procent buitenspeelruimte beschikbaar zijn.
- Schoolpleinen kunnen worden opengesteld als sport- en speelruimte.
- Sport en cultuur opnemen in de onderwijsdoelstellingen.
- De samenwerking tussen scholen en sportverenigingen bevorderen.
- Een gratis cultuurkaart voor elke jongere, om kennis te maken met verschillende vormen van kunst en cultuur.

21. Degelijke en aangepaste instellingen voor mensen met een handicap

In België leven 200.000 mensen van een gehandicaptenuitkering en 70.000 van een uitkering voor arbeidsongeschiktheid (bejaarden met een handicap zijn hierbij niet inbegrepen). Deze uitkeringen zijn te laag om er behoorlijk van te kunnen leven. Volgens de Nationale Arbeidsraad zouden de invaliditeitsuitkeringen met 23 procent verhoogd moeten worden om de toestand te corrigeren. Wie als mindervalide wordt erkend door de overheid, heeft in principe recht op vrije toegang tot aangepaste opvang en/of begeleiding. België is zeker in staat om voor een goede opvang te organiseren voor alle mensen met een handicap. Maar de meeste instellingen in België zijn volzet. Vermits de vraag hoger ligt dan het aanbod, ontstaan er wachtlijsten... die almaar langer worden.

Voor Wallonië en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn er geen cijfers beschikbaar. In Vlaanderen staan meer dan 6.000 mensen op de wachtlijst. Door het beperkte aanbod, de dure infrastructuur en het gebrek aan financiële middelen worden we vandaag geconfronteerd met een verborgen sociale catastrofe.

Ouders die een zwaar afhankelijk mindervalide kind hebben, zoeken wanhopig naar een plaats wanneer dat kind volwassen wordt. Vaak zijn het de ouders zelf die diensten moeten oprichten voor hun gehandicapte kinderen. In dat opzicht is de situatie vergelijkbaar met die van de sociale woningen. De ouders schrijven zich in op de lijsten van de verschillende centra in België, en wachten af. De huidige noden zijn zo groot dat er onmiddellijk zes extra centra zouden moeten komen voor telkens een honderdtal mindervaliden.

De VN-resolutie 2856 (XXVI) van 20 december 1971 bepaalt dat personen met een mentale

handicap recht hebben op aangepaste opvoeding, werk, opvang en begeleiding. In België worden nog altijd mentaal gehandicapten geïnterneerd in gevangenissen, bij gebrek aan aangepaste opvangplaatsen in de instellingen van de verschillende gewesten. De psychiatrie biedt vaak enkel crisisopvang aan. Eens de crisis voorbij is, keren patiënten terug naar huis. Hun omgeving moet dan verder instaan voor de zorg. Wanneer de familie het niet meer aankan, is internering vaak de enige oplossing.

Actiepunten van de PVDA+

- Oprichting van bijkomende degelijke en aangepaste instellingen voor zwaar zorg-behoevende gehandicapten.
- Verhoging van de invaliditeitsuitkeringen met 23 procent.
- Een gewaarborgde socio-professionele re-integratie van wie arbeidsongeschikt is. Wie kiest voor een opleiding in het kader van een professionele heroriëntatie, moet kunnen rekenen op voldoende financiële ondersteuning en omkadering en – wanneer de opleiding met succes is volbracht – nog gedurende een bepaalde periode verder zijn sociale rechten genieten tot hij een passende job vindt. De verhoogde uitkering die men tijdens de opleidingsperiode ontvangt, moet hoger zijn en moet cumuleerbaar zijn met de uitkering tijdens de toegelaten arbeidsperiode.
- Alle openbare gebouwen en het openbaar vervoer moeten toegankelijk zijn voor iedereen.
- Verbod om mentaal gehandicapten in de gevangenis te plaatsen.
- In België is het gehandicaptenbeleid zeer complex en versnipperd tussen verschillende bevoegdheidsniveaus (federaal en gewestelijk) wat een grote verhoging van de middelen belemmert. Dat moet gerationaliseerd worden door bepaalde bevoegdheden te herfederaliseren.

22. Vaste en betaalbare tarieven voor huishuur

Het staat in de grondwet: ‘Recht op een behoorlijke huisvesting’. Er had bij moeten staan: voor een betaalbare prijs. Want anders is dit recht voor velen een lege doos. Zoals voor Olivier uit Brussel, die zegt ‘veel geld te betalen voor een vochtig krot’. Zoals voor Veerle en haar gezin in Antwerpen, die al zes jaar op de wachtlijst staan voor een sociale woning. Zoals voor zovelen van ons, alleenstaand of met gezin, huurder of koper, Belg of migrant.

Het is ‘de markt’ die de huurprijzen omhoog duwt. In de vastgoedsector is het groot geld aan slag en dat wil zeggen: speculatie, leegstand en verkrotting, inpalmen van volkswijken. Aan de onderkant van de markt verhuren gewetenloze huisjesmelkers bouwvallige, vaak zelfs onbewoonbare kamers voor schandalige bedragen. Dat drijft de prijzen de hoogte in. Want het is de winst die telt. Er is een schrijnend tekort aan sociale woningen. 50 % van de Brusselse bevolking voldoet aan de criteria om in aanmerking te komen voor een sociale woning. Er zijn in de hoofdstad slechts 38.000 woningen beschikbaar, 32.000 mensen staan op een wachtlijst. Op al die wachtlijsten staan ongeveer 150.000 aanvragen, terwijl er amper 3.000 woningen per jaar bijkomen. In dat tempo moet er nog 50 jaar gebouwd worden om iedereen die nu een sociale woning nodig heeft er ook een te geven.

Een betaalbaar dak boven het hoofd voor iedereen, het kan. Door een ambitieus plan voor sociale woningbouw. Er moeten de komende 10 jaar minstens 100.000 nieuwe woningen bijkomen. Dat zou pas zijn: eerst de mensen, niet de winst. Zo’n plan zou de woningnood oplossen. Het zou de prijzen van alle woningen doen dalen. Iemand die werkt, betaalt al gauw meer dan twintig procent van zijn inkomen aan huur. Als je moet leven van een uitkering

is het vaak ongeveer de helft. Dan nog gas, elektriciteit en water, en de rekening is snel gemaakt. Een gezin zou niet meer dan 10 % van zijn inkomen mogen besteden aan huur. Zo'n plan zou bovendien arbeidsplaatsen scheppen. Per 5.000 gebouwde of gerenoveerde woningen kunnen zo'n 10.000 bouwvakkers aan het werk. En dat is toch ook niet niks.

Actiepunten van de PVDA+

- De federale regering is verantwoordelijk voor de huurwet. Wij willen dat de prijzen van de woningen volgens objectieve criteria worden vastgelegd, afhankelijk van de kwaliteit van de woning, de ligging van de gemeente, de voorzieningen in de woning.
- In afwachting van een redelijk aanbod aan sociale woningen, vragen we een blokkering van de huurprijzen. Alleen de indexering blijft toegestaan.
- Harde aanpak van de huisjesmelkerij.

23. Trein, tram, bus: betaalbaar en bereikbaar openbaar vervoer

Wist je dat het wegverkeer in ons land elke dag drie doden en tweehonderd zwaar- en lichtgewonden kost? En daarbovenop ook tientallen kilometers file, 2.750 ton broeikasgassen, stoflongen en astma, geluidsoverlast, en in de zomer ozonpieken. Totaal onverantwoord natuurlijk, die verspilling van levens en hopen geld waarmee men voor de mensen zoveel positieve dingen zou kunnen doen.

Met één trein kunnen driehonderd auto's, of zestig zware vrachtwagens vervangen worden. Met vijf keer minder energieverbruik bovendien. Ook op het vlak van uitstoot van broeikasgassen scoort de trein het best. Wie zich met de trein verplaatst produceert tussen de vijf en de twintig keer minder CO₂ dan per auto of per vliegtuig. Onlangs werd onderzoek gedaan naar de CO₂-uitstoot van mensen die reisden tussen Londen, Parijs, Brussel en Amsterdam. De reizigers die met de trein reden, joegen elf keer minder CO₂ de atmosfeer in dan wie het vliegtuig nam.

Er moet dus dringend werk gemaakt worden van goedkoop en comfortabel openbaar vervoer op een veel uitgebreider net. Zweden bewijst dat dit kan: als de tickets de helft goedkoper werden, verdubbelde daar het aantal treinreizigers.

Sinds enkele jaren bestaat er een systeem waarbij de werkgever 80 % van de prijs van een treinabonnement voor het woon-werkverkeer voor zijn rekening neemt, en de overheid de overige 20 %. Zo'n systeem, dat het woon-werkverkeer gratis maakt, is ongetwijfeld een goede zaak, maar de reductietarieven zouden ook moeten gelden voor andere verplaatsingen dan die van en naar het werk, en voor mensen die niet van het huidige systeem kunnen genieten.

Het aantal reizigers dat de NMBS vervoerde, steeg van 160 miljoen in 2001 naar 207 miljoen in 2009 (binnenlands reizigersvervoer). Dat is een stijging van 29 % op acht jaar tijd. Meer reizigers betekent natuurlijk ook dat er meer middelen moeten komen voor de NMBS. Juist daar wringt het schoentje. Inge Vervotte (CD&V), aftredend minister van Overheidsbedrijven, heeft in de eerste plaats oog voor de financiële rendabiliteit van de NMBS-groep. Het nettobedrag dat de NMBS van de overheid krijgt per reiziger en per afgelegde kilometer, daalde tussen 2001 en 2009 met 25 %. En de activiteiten van de NMBS-groep die tijdelijk niet winstgevend waren, werden geprivatiseerd (zoals B-Cargo, dat instond voor het goede-

renvervoer per spoor en in januari 2010 omgevormd werd tot een filiaal van privaat recht).

Meer treinen betekent meer middelen

De laatste jaren is er in de NMBS-groep heel wat personeel afgevoerd. In 2001 telde de groep nog 41.300 voltijdse equivalenten, acht jaar later in 2009 was dat nog 37.150. Een logisch gevolg hiervan is dat het rollend materieel niet meer voldoende wordt onderhouden en dat er zich pannes voordoen op het spoorwegnet.

En het zijn uiteraard in de eerste plaats de reizigers die de gevolgen voelen. Een onderzoek van consumentenorganisatie *Test-Aankoop* wees uit dat een op de drie reizigers geregeld te maken heeft met een tekort aan zitplaatsen op de trein. De jongste regeringen hebben veel geld geïnvesteerd in prestigeprojecten: in het hogesnelheidsnet (wat geen openbare dienst is), bijvoorbeeld, en in de stations waar de hogesnelheidstreinen halt houden (Brussel-Zuid, Antwerpen, Luik...). Tegelijkertijd werden de jongste decennia liefst 238 kleine stations en 11 lijnen opgedoekt. En de broodnodige investeringen in veiligheidsvoorzieningen werden gewoonweg niet uitgevoerd (met name een veiligheidssysteem dat waakt over het remmen en accelereren van een trein).

Actiepunten van de PVDA+

- De financiën van de NMBS moeten gecontroleerd worden door een democratisch orgaan om te vermijden dat er geld verspild wordt aan allerlei privéconsultants of aan onderaannemingen.
- Investeren in veiligheid op het spoor, met name in een systeem dat voorkomt dat treinen een stopsignaal negeren.
- Het verspreid goederenvervoer behouden als openbare dienst (onder verspreid vervoer verstaan we een trein die bestaat uit verschillende wagons die voor verschillende klanten bestemd zijn, en dus ook een verschillende richting uit moeten). Privéoperatoren zijn absoluut niet geïnteresseerd in dat verspreid vervoer, die willen enkel de meest winstgevende onderdelen (volledige treinstellen, vaak met een internationale bestemming), waardoor voor de NMBS enkel de moeilijkste en de duurste taken overblijven (zoals dus dat verspreid vervoer). Als de NMBS zich niet met dat verspreid vervoer bezighoudt, zal het zware vrachtverkeer over de weg aanzienlijk toenemen.

24. Behoud van de lokale postkantoorpjes. Voor een bereikbare en betaalbare postdienst

Nu bezorgt De Post nog brieven in elke uithoek van het land, vijf dagen per week. Wie niet goed meer te been is, kan bij de postbode terecht voor zijn of haar pensioen, een storting of gewoon een babbel. Het postkantoor heeft een centrale plaats in het sociale leven van de wijk of het dorp. Wij willen dat dat zo blijft. Het recht op dienstverlening, waar iedereen zonder onderscheid gebruik van kan maken moet behouden blijven.

De Post is er voor de mensen, niet voor de centen

Vanaf september 2010 moet De Post, volgens het vijfde beheerscontract dat De Post met de overheid afsloot, minstens 1.300 verkooppunten hebben, waarvan minstens 650 postkantoren. Het vierde beheerscontract stipuleerde nog een minimum van 589 kantoren, ofwel een

per gemeente. Conclusie: 61 postkantoren die hadden moeten sluiten, kunnen toch openblijven.

De regering en De Post hadden duidelijk schrik van de vele reacties die de sluiting van de postkantoren zou teweegbrengen. De laatste jaren waren immers over het hele land talloze actiecomités opgericht tegen de sluitingsplannen van lokale postkantoren. Al hebben misschien niet alle comités de sluiting van hun lokale postkantoor kunnen verhinderen, hun strijd heeft dus wel vrucht afgeworpen voor die 61 laatste kantoren. Daar moeten we hen dankbaar voor zijn.

Toch zijn de laatste twee jaar 650 postkantoren dichtgegaan. Voornamelijk in minder goede buurten. De Post zelf beweert dat het om de 'minst rendabele' kantoren ging. Hoezo 'minst rendabel'? Wat blijft er over van de sociale rol van De Post, van het recht op algemene dienstverlening als ook de openbare diensten al in termen van winstcijfers gaan redeneren?

Wij zijn van mening dat ook ouderen en de minstbedeelden recht hebben op een toegankelijke Post. Zij hebben geen internet en kunnen niet online bankieren, voor hen is een lokaal postkantoor heel belangrijk. De postkantoren vervangen door een postpunt in een supermarkt is geen alternatief. Er is minder service, je kunt er wel terecht voor postzegels, om een brief te versturen, maar het aanbod is beperkt, en er is vanzelfsprekend een probleem op het vlak van privacy.

Wij willen postbodes die de tijd krijgen om hun sociale rol waar te maken. Nu wordt elke stap die een postbode zet, tot op de seconde berekend door een computersysteem dat Geroute heet. Daar is geen tijd bij voor sociaal dienstbetoon, om de mensen te helpen of om postzegels te verkopen. Daartegen verzetten de postmannen zich terecht al maandenlang. De laatste jaren zijn bij De Post al meer dan 10.000 jobs verloren gegaan. De privatisering van De Post heeft daarvoor gezorgd. Privé-investeerders kijken alleen naar de winstcijfers. En die gaan in stijgende lijn: van 221 miljoen euro in 2008 tot 290 miljoen in 2009, waarvan 170 miljoen euro aan dividenden is uitgekeerd. Als het van Europa afhangt, moet De Post op 1 januari 2011 helemaal 'geliberaliseerd' zijn. Elk privébedrijf kan dan op eigen houtje een postactiviteit opzetten.

Brieven bezorgen in elke uithoek van het land is voor privébedrijven niet rendabel. We zullen meer moeten betalen voor minder service. In Zweden is De Post al langer geliberaliseerd. Daar betaal je nu 90 % meer voor een postzegel. De vermarkting werd daar al lang doorgevoerd, en ze is een echte ramp. De bedeling bestrijkt alleen de zones met een hoge bevolkingsdichtheid. Een recente studie wijst uit dat 89 % van de bevolking de vroegere post graag zou terughebben.

Wij willen De Post als openbare dienst behouden en verzetten ons tegen de sluiting van de postkantoren.

In Noorwegen daarentegen heeft de regering, na massaal protest van duizenden postmannen en -vrouwen, beslist om de derde Europese postrichtlijn te verwerpen. De regering maakte er gebruik van een voorbehoudsclausule in die richtlijn om de richtlijn niet toe te passen.

De PVDA+ vraagt dat ook België deze derde postrichtlijn over de liberalisering van de postdiensten vanaf 1 januari 2010 niet toepast.

De PVDA+ verzet zich ook tegen de beursgang van De Post dit jaar door privéaandeelhouder CVC Capital Partners, die de helft van zijn deel (25 %) naar de beurs wil brengen. Het lijkt geen twijfel dat mensen die op de beurs aandelen van De Post zullen kopen, verwachten dat De Post nog meer winst zal maken. Speculatie en het maximale winstbejag zullen tot gevolg hebben dat er nog meer jobs verdwijnen en dat de dienstverlening er nog meer op achteruitgaat. Het personeel van De Post heeft al zoveel herstructureringen te slikken gekregen met het oog op de liberalisering. Met een beursgang is het hek helemaal van de dam. Trouwens, wat als de speculatie op de beurs ertoe leidt dat de aandelen van De Post dermate zakken dat die failliet dreigt te gaan?

De enige goede oplossing voor het probleem is dat de overheid het deel van CVC Capital Partners terug overkoopt.

Een cybercafé in elk postkantoor

De Post is een communicatiebedrijf. In het verleden heeft De Post, als overheidsdienst, de postbedeling, die eerst was gereserveerd voor de notabelen en de burgerij, gedemocratiseerd. Het feit dat elke dag alle huizen werden bedeeld, heeft de communicatie per brief sterk gedemocratiseerd. Vandaag is internet een nieuw en sneller communicatiemiddel. Maar het is nog lang niet democratisch en voor iedereen toegankelijk. Niet iedereen kan zich een computer en een internetabonnement veroorloven.

Hoewel Johnny Thijs, de gedelegeerd bestuurder van De Post, er niet echt wakker van ligt, doen de postmannen van de PVDA dat wel. Zij vinden dat de postkantoren een belangrijke rol kunnen spelen in de democratisering van het internet door er een cybercafé in te richten. Een internetcafé waar iedereen kan surfen tegen lage prijzen (vergelijkbaar met de prijs van een postzegel), en waar de postbedienden voor begeleiding kunnen zorgen. Het zou een extra reden zijn om de 1.302 buurtkantoren open te houden. Die dienstverlening, die op zich waarschijnlijk niet rendabel zal zijn, zou kunnen gefinancierd worden door de winsten van rendabele activiteiten.

Actiepunten van de PVDA+

- Behoud van de lokale postkantoren.
- De opdracht van de openbare postdienst moet beantwoorden aan de huidige en toekomstige noden van alle gebruikers, zowel in landelijke, als stedelijke gebieden.
- In die geest stellen we ook voor dat er in elk postkantoor toegang tot internet is.
- De diensten van De Post moeten voor iedereen toegankelijk zijn, ook voor de minstbedeelden.
- Er moeten meer en hoger geschoolde jobs komen voor postpersoneel.
- Menselijke werkritmes zodat onze postmannen en -vrouwen ook opnieuw ruimte krijgen voor hun sociale functie.
- Geen liberalisering van de post tegen 1 januari 2011.
- In plaats van een beursgang, een terugkeer naar een 100 % openbare dienst.

25. De gelijkheid man/vrouw opnieuw op de agenda

De gelijkheid tussen mannen en vrouwen is er op wettelijk de laatste tientallen jaren op vooruitgegaan. Toch blijft er nog heel wat discriminatie. De situatie van de vrouw op de arbeidsmarkt blijft zorgwekkend: vrouwen zijn vaker werkloos, steeds meer vrouwen werken gedwongen deeltijds en er is een loonkloof van 25 % met mannen die eenzelfde werk uitoefenen. Vrouwen hebben ook een erg bescheiden pensioen: gezien hun loopbaan vaak onderbroken wordt om de zorg voor de kinderen op te nemen, ligt hun pensioen gemiddeld 30 % lager dan dat van mannen. Bovendien zijn er te weinig openbare en betaalbare kinderopvangplaatsen en -crèches. In Wallonië vindt maar een op de vijf kinderen onder de drie jaar een stek. In Vlaanderen zijn er 15.000 plaatsen te kort. Kinderopvang, of het nu voor of na school is, is een dure zaak en wordt steeds duurder.

De combinatie gezin-werk wordt voor veel vrouwen dus steeds moeilijker. In de meeste

gezinnen komt het leeuwendeel van de huishoudelijke taken nog steeds op de schouders van de vrouw terecht – 80 % volgens een onderzoek. Vrouwen hebben vaak nog een hele dagtaak klaarliggen als ze thuiskomen van hun werk. De mentaliteit in de samenleving evalueert aan de hand van de positie van de vrouw. België heeft dus nog een weg af te leggen, maar die weg wordt geblokkeerd door onze beleidsmakers, die niet wakker liggen van de uitbouw van kinderopvang of van het afschaffen van de preciaire statuten waar vrouwen vaak in belanden.

Heel wat vrouwen werken in onderbetaalde sectoren met flexibele contracten en in moeilijke werkomstandigheden. Ze zijn oververtegenwoordigd in de dienstensector, zorg, hulpverlening, schoonmaak... en zijn vaak laaggeschoold.

Het wordt tijd dat de gelijkheid tussen man en vrouw terug op de agenda geplaatst wordt: vaste en voltijdse jobs met regelmatige uurroosters, meer geld voor crèches en kinderopvang, stages tijdens vakanties, een oppasdienst voor hulpbehoevende ouderen...

60 % van de Belgen die het met een leefloon moeten stellen, zijn alleenstaande vrouwen met kinderen. Hoe langer hoe meer vrouwen blijven na een scheiding alleen achter met de kinderen. In West-Europa heeft al 31 % van de gezinnen een vrouw als kostwinner. De meeste vrouwen werken in de laagst betaalde sectoren zoals de diensten- en de verzorgingssector, waar ze vaak alleen flexibele contracten krijgen. Huisvrouwen, zonder eigen inkomen of uitkering zijn dikwijls laaggeschoold en hebben meerdere kinderen. De economische afhankelijkheid van een partner maakt van hen een zeer zwakke groep. En ook andere alleenstaande vrouwen hebben het moeilijk om te overleven. Omdat ze een onvolledige loopbaan én een laag loon hebben, geraken de meeste vrouwen zelfs niet aan het wettelijke minimumpensioen. In die omstandigheden blijft economische onafhankelijkheid voor veel vrouwen een verre droom.

Actiepunten van de PVDA+

- Volwaardige voltijdse arbeidsplaatsen voor vrouwen.
- Economische, politiek en sociale gelijkheid tussen mannen en vrouwen: Gelijk loon voor gelijk werk: door een onmiddellijke inhaalbeweging van de lonen en een verhoging van de minimumlonen.
- Snellere opleiding van laaggeschoolden om toegang te krijgen op de arbeidsmarkt.
- Afschaffing van de discriminaties in de sociale zekerheid, in de eerste plaats in de werkloosheid.
- Massale uitbouw van kwaliteitsvolle en goedkope kinderopvang in de wijken en de opvang van oudere mensen zodat vrouwen met een gerust hart kunnen werken en zich bijscholen.
- Er moeten duurzame goedbetaalde nieuwe voltijdse jobs worden gecreëerd in de openbare sector.
- Verhogen van het budget van Secal, de dienst voor alimentatievorderingen, om tegemoet te komen aan de noden van eenoudergezinnen, afschaffen van het inkomensplafond voor het systeem van voorschotten op alimentatievorderingen, lanceren van permanente informatiecampaagnes, creëren van een federale gegevensbank van beslissingen en vonnissen over alimentatiepensioenen...
- In alle openbare budgetten moeten middelen worden vrijgemaakt met het oog op de specifieke noden van vrouwen.
- Voor een nationaal actieplan tegen huiselijk geweld (fysiek, psychologisch, moreel, stalking...) tegenover vrouwen, met preventieve en repressieve maatregelen, begeleid door een sensibilisatie- en informatiecampagne. Meer bijstand voor vrouwen die het slachtoffer zijn van geweld (betere hulpstructuren en voldoende opvang) en zwaardere straffen voor geweldplegers (gevangenis en verplichte psychologische opvolging).
- Oprichting van een meldpunt tegen seksistische reclame.

26. Een betere bescherming van de vakbondsafgevaardigden. Het stakingsrecht vrijwaren tegen dwangsommen en lock-out`

De staking is voor werknemers dikwijls de enige oplossing om betere loon- en werkvoorwaarden af te dwingen. Voor de voorbereiding en de organisatie van een staking en voor de bescherming van de belangen van de werknemers op een bedrijf zijn vakbondsafgevaardigden onmisbaar. Zowel stakingen als syndicale afgevaardigden liggen de jongste jaren onder vuur. Het stakingsrecht wordt aangetast door gerechtelijke procedures in kort geding, door dwangsommen, door verbod op stakingsposten, door de lock-out. Vakbondsafgevaardigden worden soms om een conflict op staande voet ontslagen.

De basis van ACV en ABVV eist dat de wet van 1991 op de bescherming van vakbondsafgevaardigden wordt aangepast: de werkgever moet door de rechtbank verplicht kunnen worden een ontslagen afgevaardigde weer op te nemen. En indien de werkgever dat weigert, moet hij, zoals in Frankrijk, forse dwangsommen betalen voor elke dag dat de afgevaardigde niet opnieuw in het bedrijf is opgenomen.

De helft van de Belgische werknemers werkt in een kmo. Waarom krijgen zij geen syndicale afvaardiging? Al acht jaar weigert de Belgische regering de Europese richtlijn toe te passen die haar verplicht een vakbondsvertegenwoordiging te organiseren in elk bedrijf van minstens vijftig werknemers of in filialen ervan met minstens twintig werknemers. Wij staan erop dat deze richtlijn wordt uitgevoerd. En dat ook in die bedrijven verplicht sociale verkiezingen plaatshebben.

Het stakingsrecht is een fundamenteel recht, dat door de grondwet wordt gegarandeerd. Als de meerderheid van de werknemers in een bedrijf zich niet kan neerleggen bij de voorwaarden die de patroon stelt en er geen akkoord kan gevonden worden, over welk ander middel dan de staking beschikken de werknemers dan nog?

Stakingsposten horen bij het stakingsrecht. Het recht op stakingsposten wordt tegenwoordig ernstig aangetast door eenzijdige verzoekschriften van patroons bij de rechtbank. Advocatenkantoren als Ernst & Young specialiseren zich in gerechtelijke bijstand aan de patroons. Rechtbanken spreken dwangsommen uit die het bijna onmogelijk maken een staking vol te houden. Wij eisen dat het verbod op de tussenkomst van rechtbanken in sociale conflicten gehandhaafd blijft.

Recentelijk haalden agressieve patroons een geducht antistakingswapen van de 19de eeuw van stal: de lock-out of uitsluiting van werknemers. Bij de recente stakingsacties bij AB InBev en Godiva tegen geplande afdankingen, waarbij ook langzaamaanacties op het bedrijf werden gevoerd, besloten de directies hun poorten te sluiten en alle werknemers “uit te sluiten”. Om op die manier de werknemers te intimideren en de staking te breken.

Ook in de openbare sector ligt het stakingsrecht onder vuur. Spoor mannen die staken tegen onveiligheid en onderbemanning worden door rechts afgeschilderd als “gijzelnemers”. Het ongeval in Buizingen toont aan waar onveiligheid en liberalisering toe leidt. Patronale kringen eisen “minimumdiensten” of een antistakingsreglement. De vakbonden en hun werknemers staan op de vrijwaring van hun stakingsrecht.

Actiepunten van de PVDA+

- Een betere en afdoende wettelijke bescherming van de delegees door een verandering van de wet van 19 maart 1991.
- Een vakbondsafvaardiging in bedrijven met meer dan twintig personeelsleden, zoals de Europese Unie vraagt.
- Geen tussenkomst van rechtbanken in sociale conflicten.
- Geen minimumdiensten of antistakingsregels in de openbare sector.
- Geen patronale lock-outs om stakingen te breken.

27. Meer inspraak in het bestuur, zowel hier als in Europa

Europa, het is ver weg. Nochtans neemt de Europese commissie elke dag beslissingen die ons leven ingrijpend beïnvloeden. De Bolkesteinrichtlijn die de poorten opent voor sociale dumping, de vermarkting van spoor, post, energiebedeling... Op geen enkel moment is er over deze maatregelen enig debat geweest waarbij de bevolking of zelfs vertegenwoordigers van het volk betrokken waren. Integendeel, nog meer dan in ons land drukken bedrijven en patronale organisaties achter de schermen hun stempel op de beslissingen van de Europese Commissie en de administratie. In Brussel werken 15.000 mensen in dienst van drukkingsgroepen. Drie kwart daarvan werkt voor patroonsorganisaties. In 1996 kwam slechts drie procent van alle ingediende wetsvoorstellen van de Europese administraties zelf. De rest was voorbereid door dergelijke lobbygroepen. Elk ontwerp voor een wet of een reglement wordt voorafgegaan door raadpleging van de bedrijfswereld. Tal van hoge ambtenaren komen en gaan tussen overheid en privé.

De inspraak van de bevolking in de Europese instellingen versterken

Het Europees Parlement moet verplicht elk wetsvoorstel onderzoeken dat door één miljoen handtekeningen gesteund wordt. Er moet een referendum op volksinitiatief mogelijk worden op vraag van vijf miljoen burgers.

Er is een echt Parlement en een politiek verantwoordelijke regering nodig. Het Parlement, dat optreedt in de materies waarvoor de Unie bevoegd is, moet proportioneel verkozen bij algemeen stemrecht. De Europese commissie, de regering, wordt aangeduid door de parlementaire meerderheid en is ook door haar afzetbaar.

In afwachting van deze hervormingen moet het nationale Parlement het recht krijgen om vooraf elk standpunt dat de nationale regering op Europees vlak zal innemen goed- of af te keuren.

Nog belangrijker voor de democratie is een betere coördinatie van de volksbewegingen en in de eerste plaats de vakbonden. De acties van de Europese vakbonden en sociale organisaties tegen de richtlijn-Bolkestein hebben ertoe bijgedragen dat de oorspronkelijke richtlijn fel afgezwakt werd. De acties van de Europese dokwerkers hebben geleid tot het begraven van de havenrichtlijn die het einde van hun sociaal statuut zou hebben betekend.

Meer inspraak in eigen land

Ook in eigen land moet er meer macht gaan naar het volk en de verkozen vertegenwoordigers. Nu maken die nog slechts vijf procent van de wetten. Niet-verkozen kabinetsleden nemen die rol steeds meer over. Daarbij worden ze meestal niet geïnspireerd door de verwachtingen van de bevolking maar door machtige lobbygroepen uit werkgeverskringen. Kabinetten worden dan ook beter afgeschaft. Het voorbereidend werk voor het beleid moet een taak worden van de ambtenaren, die nu dikwijls gedemotiveerd raken door het gebrek aan inbreng. Dat is een ondemocratische ontwikkeling.

De bevolking moet het recht krijgen om zelf wetten te maken. Een referendum moet mogelijk zijn als honderdduizend inwoners dat vragen. Het referendum moet ook reeds gestemde wetten kunnen ongedaan maken.

De verkiezingen moeten proportioneel zijn en de kiesdrempel van vijf procent moet worden afgeschaft.

Vrijheid van meningsuiting en van organisatie

Na de aanslagen van 11 september 2001 in New York kwamen geleidelijk aan ook allerlei zogenaamde 'antiterrorismewetten' overgewaaid vanuit het Amerika van George W. Bush. Die wetten hanteren een zo ruime omschrijving van het begrip 'terrorisme' dat ook sociale en antikapitalistische bewegingen kunnen worden vervolgd voor eenvoudigweg het verkondigen van een mening of het organiseren van een collectieve actie. Het recht op vrije menings-

uiting en op organisatie moet dan ook voor iedereen (behalve voor racistische organisaties) gegarandeerd zijn.

Actiepunten van de PVDA+

- Verplichting voor het Europees Parlement om elk wetsvoorstel onderzoeken dat door één miljoen handtekeningen gesteund wordt.
- Een referendum op volksinitiatief mogelijk op vraag van vijf miljoen burgers in de Europese Unie.
- Een proportioneel verkozen Europees Parlement op basis van algemeen stemrecht.
- Verkiezing Europese Commissie door het Europees Parlement. Met afzetbaarheid.
- Recht voor elk nationaal parlement om vooraf het standpunt dat de nationale regering in Europa zal innemen goed- of af te keuren.
- Een proportioneel verkiezingsstelsel.
- Afschaffing van de ondemocratische kiesdrempel van vijf procent.
- Mogelijkheid tot referendum wanneer 100.000 Belgische inwoners dat vragen.
- Mogelijkheid om via een referendum reeds gestemde wetten ongedaan te maken.
- Afschaffing van de kabinetten. Het voorbereidende werk moet opnieuw een taak worden van de ambtenaren. Meer middelen voor de parlementsleden.
- Vrijheid van meningsuiting en organisatie, behalve voor organisaties die racisme propageren. Afschaffing van de zogenaamde antiterroreismewetten, die de burgerlijke vrijheden beknotten.

28. De beste sociale verworvenheden veralgemenen naar alle landen van de Europese Unie

DHL delokaliseerde naar Leipzig. Het bedrijf ontvangt er meer subsidies dan in Zaventem. De automobielenindustrie vestigt zich in Slowakije: de lonen zijn er veel lager. Een Duitse of een Belgische arbeider heeft een loon dat zes keer hoger is dan dat van een arbeider in Hongarije. De Europese Unie, dat is meer concurrentie, ook inzake lonen, sociale verworvenheden en sociale zekerheid. Voor de bedrijven is dit een buitenkans om alle sociale rechten onderuit te halen en de situatie van de arbeiders te verslechteren. De PVDA+ wil dat deze logica omgekeerd wordt.

Invoering van een minimumloon gelijk aan 60 % van het gemiddelde landelijk inkomen

Voor de Europese bevolking moeten de sociale minima dringend worden verhoogd. 74 miljoen mensen, op zowat 462 miljoen, leven in armoede. 7 % van de Europeanen die werk hebben, behoren tot die groep armen. Ter info: iemand leeft onder de armoedegrens als zijn inkomen minder dan 60 % bedraagt van het inkomen van degene die zich precies in het midden van de inkomenspiramide bevindt.

Een sociaal minimuminkomen biedt aan iedereen sociale bescherming en verhindert dat mensen in extreme miserie terechtkomen. Het laat ook toe om een duidelijke grens te trekken waaronder de lonen niet mogen zakken.

In België komt het minimumloon van 60 % in vergelijking met het gemiddelde inkomen (alle inkomens van een land gedeeld door het aantal inwoners) neer op 16.200 euro per jaar of 1.350 euro per maand (nu is dat 1.210 euro per maand). Het minimuminkomen zou dan oplopen tot 10.800 euro per jaar of 900 euro per maand.

Naleving van het principe ‘gelijk loon voor gelijk werk’ in alle Europese landen

Het sociale minimum schakelt de verschillen tussen de landen niet uit. Het gevaar van concurrentie tussen de arbeiders, en dus van nivellering naar onder, blijft bestaan.

Daarom vraagt de PVDA ook de invoering en naleving van het principe “gelijk loon voor gelijk werk”. Wat geldt voor de gelijkheid tussen man en vrouw, gaat ook op voor iedereen die uitwijkt naar een ander land: men moeten kunnen werken tegen dezelfde voorwaarden als de autochtone werknemers. Zo voorkomt men de concurrentie en sociale achteruitgang die Europees commissaris Bolkestein met zijn beruchte richtlijn wou opleggen. Hij wou toelaten dat men in een ander land kon werken aan dezelfde voorwaarden als in het land van herkomst.

Nivellering naar boven toe van de sociale minima in minder ontwikkelde landen

Om de sociale verschillen tussen de verschillende Europese landen uit te vlakken, moet het principe van de nivellering naar boven ingevoerd worden. Zo kunnen de minder gevorderde landen een sociale inhaalbeweging maken. Kijken we naar Hongarije. Het minimumloon van 60 % van het gemiddelde inkomen bedraagt er 8.600 euro, of 715 euro per maand. Het sociaal minimuminkomen zou er dan neerkomen op 5.700 euro, of 480 euro per maand. Dat is dus nog de helft van wat in België zou worden toegepast. Om de gelijkschakeling naar boven te realiseren zouden de minima voor de nieuwkomers in de Europese Unie systematische moeten opgetrokken worden met 5 % per jaar. De economische groei van de Europese Unie schommelt, in het allerbeste geval, tussen de 2 en 3 %. Zo kunnen deze landen geleidelijk het niveau bereiken van de West-Europese landen.

Deze maatregel zou de Europese Unie zelf moeten financieren. Zo worden de “achtergebleven” landen niet verplicht zich uit te putten om deze sociale verbetering te realiseren.

Een fiscale harmonisering van de bedrijfsbelasting: een aanslagvoet van 35 % in heel Europa

Vandaag spannen de landen zich in om investeerders aan te trekken door systematisch de belasting op winsten en kapitaal te verlagen. In België bedraagt de aanslagvoet officieel 33,99 %. Maar andere landen zijn al gezakt tot 17 %. Om het verlies aan inkomsten te compenseren voeren deze landen andere belastingen in: zij verhogen de tarieven van de openbare diensten, vragen meer voor administratieve dienstverlening of verhogen de btw. Of ze verminderen hun uitgaven: dat komt dan neer op lagere sociale uitkeringen of minder jobs in de openbare diensten.

Om deze eindeloze neerwaartse spiraal te stoppen, dient er een gemeenschappelijke aanslagvoet van 35 % te komen op de winsten van de bedrijven, vooral van de grote ondernemingen. Die aanslagvoet was in de jaren 1990 ruim verspreid.

Actiepunten van de PVDA+

- Invoering in elk Europees land van een minimuminkomen gelijk aan 40 % van het gemiddelde inkomen per inwoner van dat land.
- Invoering van een minimumloon gelijk aan 60 % van het gemiddeld landelijk inkomen.
- Naleving van het principe “gelijk loon voor gelijk werk” in elke Europees land.
- Invoering van het principe van de nivellering naar boven voor de sociale minima in de minder gevorderde landen.
- Een fiscale harmonisering van de bedrijfsbelasting. Een aanslagvoet van 35 % in heel Europa.

29. Oude Belgen, nieuwe Belgen, allemaal Belgen. Gelijke rechten voor iedereen

Sommigen denken dat migranten en vluchtelingen ons land overrompelen. De realiteit is anders. In het Vlaamse Gewest wonen 26.594 Marokkanen en 19.161 Turken. Voor heel België gaat het over 79.858 Marokkanen en 39.532 Turken. Het grootste deel van de niet-Belgen komt van binnen de Europese Unie (Italianen, Fransen en Nederlanders).

Sommige patroons roepen om meer migratie. Zij willen er hun 'knelpuntvacatures' mee opvullen. Terwijl zoveel jonge mensen, en vooral die van vreemde afkomst, werkloos zijn. Het is niet nieuw. De patroons hebben altijd de migratie gebruikt om de lonen en werkomstandigheden onder druk te zetten. Mensen van allochtone origine verdienen gemiddeld 10 tot 25 % minder dan die van Belgische afkomst.

De meeste migranten in België zijn arbeiders, ook hun kinderen. 95 % van de Marokkaanse en Turkse mannen hebben het statuut van arbeider, tegenover 50 % bij de Belgen. Zij hebben dezelfde plichten als de andere arbeiders: werken, belastingen betalen... Maar ze hebben niet dezelfde rechten, laat staan dezelfde kansen.

Wie drie jaar wettelijk in het land verblijft, moet de Belgische nationaliteit krijgen

Het is duidelijk dat de situatie van ongelijkheid niet in het voordeel is van de werkende mensen, niet van de Belgische en niet van de allochtone. Daarom komen we op voor gelijke rechten. Wie drie jaar wettelijk in het land verblijft, moet automatisch de Belgische nationaliteit krijgen. Dat is de eenvoudigste manier om gelijke rechten te realiseren. Het lost niet alle problemen van racisme en discriminatie op, maar het is wel een belangrijke stap. En dan kan gemakkelijker de eenheid groeien in de strijd voor het realiseren van 'eerst de mensen, niet de winst'.

Maar met de zogenaamde 'snel-Belgwet' kon toch iedereen Belg worden die dat wou? De eerste twee jaar na de wet is er inderdaad een stijging geweest. Ondertussen zitten nu terug op het niveau van vóór de 'snel-Belgwet'.

Wie naturalisatie aanvraagt, heeft nog maar 31,8 % kans op een positief antwoord. In 1998 lag dat percentage nog op 80 %. De aanvragers moeten ook langer wachten. Sinds de 'snel-Belgwet' is dat opgelopen tot gemiddeld twee jaar. Dubbel zo lang als voordien. Hoezo 'snel Belg'?

Dat heeft alles te maken met de willekeur die in de wet is ingebakken. Zo kan de aanvraag om Belg te worden, geweigerd worden op basis van 'ernstige persoonlijke feiten'. Dat is een rekbaar begrip. In de praktijk zijn soms enkele verkeersboetes in een korte tijd voldoende om de nationaliteit te weigeren. Daarom ijveren we voor de automatische toekenning op basis van het objectieve criterium van de duur van het verblijf.

Toch was de vorige regering akkoord om de toegang tot de Belgische nationaliteit nog te verstrengen. Onder meer door het invoeren van een integratietest bij de naturalisatie. Uit de ervaringen van onze buurlanden blijkt duidelijk dat door zo'n test vooral de minst geschoolden en sociaal zwakken uitgesloten worden, nog minder kans hebben.

De overheid moet het voorbeeld geven

Werk vinden is een van de voornaamste redenen waarom mensen de Belgische nationaliteit aanvragen. Uit recent onderzoek blijkt dat mensen die buiten de EU geboren zijn drie tot vier keer meer kans hebben om werkloos te zijn. De mensen die ondertussen de Belgische nationaliteit verkregen hebben, maken meer kans op werk als de niet-Belgen.

Als niet-Belg heb je veel minder toegang tot de openbare diensten. In Brussel beslaan die openbare diensten meer dan 60 % van de tewerkstelling. Kleine patroons weigeren niet-

Belgen om het vele papierwerk dat erbij komt kijken. Dat komt dan nog bovenop de discriminatie op de arbeidsmarkt. Onderzoek toont dat nogal wat werkgevers de sollicitant geen kans geven als hij Mohamed heet, maar wel als zijn naam Jan is. Ook als ze allebei net hetzelfde profiel hebben en exact dezelfde antwoorden gaven bij sollicitatietests. Onze overheid erkent het probleem wel, maar beperkt zich tot het 'overtuigen' van de werkgevers. De beloofde praktijktest, die zou aangeven dat een werkgever discrimineert, is er nog altijd niet.

De overheid kan het goede voorbeeld geven, maar dat doet ze niet. Om de achterstelling van migranten weg te werken zou de overheid meer jobs kunnen voorzien in het onderwijs, de gezondheidszorg en de openbare besturen. Want in die sectoren werken wel 16 % van de Belgen, maar nauwelijks 2 % van de Turken en 4 % van de Marokkanen.

Deze discriminatie frustreert de jonge mensen van allochtone afkomst, de kinderen van migranten die mee ons land opbouwden. Ze pikken het niet dat ze telkens afgewezen worden, eerst op school en daarna bij het zoeken naar werk. Sommigen van hen ontsporen. Dat kunnen we voor een groot deel voorkomen door een einde te maken aan discriminatie en ongelijkheid.

Actiepunten van de PVDA+

- Automatische toekenning van de Belgische nationaliteit aan al wie drie jaar wetmatig in het land verblijft.
- Geen invoering van een integratietest bij de nationaliteitsverwerving.
- Invoering van een praktijktest om discriminatie bij het solliciteren te kunnen opsporen.

30. Niemand is illegaal. Wie duurzaam in het land verblijft, verdient ook alle kansen

“Voor mij telt dat de mannen op de werf een helm hebben, hun papieren zijn mijn probleem niet,” zo vertelt een vakbondsafgevaardigde die zich bezighoudt met de veiligheid in de bouw.

De Belgische werknemers vrezen dikwijls voor hun werk omdat de clandestiene arbeiders lagere lonen krijgen. Maar deze mensen zonder papieren zijn vandaag reeds op de arbeidsmarkt. De meesten werken in het zwart. Zij aanvaarden laagbetaald werk en moeten werken in uiterst slechte omstandigheden. Daardoor ontstaat er concurrentie.

Een patroon zal liever een clandestiene arbeider aannemen die hem erg weinig kost dan een gesyndiceerde arbeider. Precies om te voorkomen dat de patroons van die concurrentie profiteren, stellen we een regularisatie voor. Als de clandestiene arbeider geregulariseerd is, gelden de hele sociale wetgeving, de collectieve arbeidsovereenkomsten en de vakbondrechten. Als hij evenveel verdient en in dezelfde omstandigheden werkt, is deze arbeider niet langer een concurrent voor de ander arbeiders.

Bovendien besteedt de politie en het gerecht nu veel geld en middelen aan de controle, opsluiting en uitzetting van mensen die alleen een toekomst willen voor hun gezin. Mensen wier enige misdaad erin bestaat dat ze geen papieren hebben. Politie en gerecht zouden zich beter bezighouden met mensen, van welke afkomst ze ook zijn, die echte misdrijven begaan.

Na een jarenlange strijd van middenveldorganisaties, vakbonden, sommige politici en van de mensen zonder papieren zelf, heeft de regering in 2009 besloten een regularisatie door te voeren. Die was echter onvolledig en verre van voldoende. Toch zouden we het onaan-

vaardbaar vinden dat de volgende regering op dit akkoord zou terugkomen. Er moet paal en perk worden gesteld aan de willekeur die op dit domein nog al te vaak heerst. Er moeten objectieve criteria komen die in een permanente wet worden gegoten, waardoor mensen zonder papieren de clandestiniteit en de uitbuiting definitief achter zich kunnen laten. De enige structurele oplossing voor deze immigratie bestaat in steun aan de algemene en vreedzame ontwikkeling van de Afrikaanse, Latijns-Amerikaanse, Aziatische en Oost-Europese landen (zie ook de punten 34 en 35 van ons programma).

Actiepunten van de PVDA+

- De volgende regering mag de regularisatie van bepaalde categorieën sans-papiers, zoals die in 2009 werd uitgevoerd, niet terugschroeven.
- Voor een permanente en definitieve regularisatie van alle personen die op een duurzame manier in ons land verblijven, die een duurzame band met België hebben opgebouwd, die door omstandigheden onmogelijk naar hun land kunnen terugkeren, die ernstig ziek zijn of die kunnen aantonen dat ze werk hebben, of spoedig zullen hebben, in België.
- Er moet een einde komen aan de criminalisering van mensen zonder papieren. Ook maatregelen zoals het strafbaar maken van solidariteit met mensen zonder papieren, moet worden herroepen. Mensen zonder papieren zijn geen misdadigers, ze mogen dan ook niet opgesloten worden.

31. Maatregelen tegen kleine criminaliteit. Voorkomen is beter dan bestraffen

Criminaliteit, geweld, onveiligheid... Het raakt dikwijls het diepste wezen van de slachtoffers en hun familie. Het raakt ook het geheel van de samenleving. Veel van de kleine criminaliteit en het vandalisme kan voorkomen worden door meer sociale controle en door te investeren in mensen. Dit heeft belang voor het geheel van het gezond samenleven en gaat in tegen de verzuring van de maatschappij.

Meer sociale controle

Buurtwerkers en jeugdanimators uit de wijk zelf, terug conciërges in de blokken. Zodat zij een 'vaste ronde' kunnen uitbouwen in wijken en parken en overlast kunnen vermijden. Opnieuw 'champteters' in de wijk. Geen afbouw van het aantal wijkagenten, maar herwaardering van de wijkagent. Champteters die met iedereen een praatje maken zijn veel effectiever om overlast en criminaliteit te bestrijden dan *robocops* in gevechtscapaciteit. Buurtcomités ondersteunen. Een project waar autochtone en allochtone vaders patrouilleren en activiteiten organiseren moet kansen, middelen en begeleiding krijgen. Een tweede begeleider-controleur op de tram en de bus is noodzakelijk om terug ontspannen het openbaar vervoer te kunnen nemen. In Amsterdam en Rotterdam werd bewezen dat daarmee de agressie en criminaliteit bijna volledig werd teruggedrongen.

Het slachtoffer centraal stellen

In het huidige rechtssysteem blijven de slachtoffers dikwijls verweesd achter met veel angst en vragen. Waarom ik? Ben ik ergens schuldig aan? Zal mijn schade vergoed worden? Wat

bezielt de dader? Het gerecht geeft zelden voldoende plaats aan de beleving van het slachtoffer in het afhandelen van een zaak.

Door de louter “gevangenisgerichte” aanpak worden daders dikwijls nog dieper in de marginaliteit geduwd. Ze belanden verder in de vicieuze cirkel waar men nog moeilijk uit kan geraken.

De PVDA+ is ook voor herstelgerichte straffen voor kleine criminaliteit. Daders moeten beseffen wat ze bij de slachtoffers hebben aangericht. Een herstelgericht strafbeleid is het meest efficiënte om te voorkomen dat daders opnieuw het slechte pad opgeraken.

Voorkomen is beter dan bestraffen

Het is echter uitermate belangrijk dat er over de oorzaken van criminaliteit wordt gesproken. De oorzaken zijn immers het basisprobleem. Spreken over de oorzaken is zeker geen reden om criminaliteit goed te spreken noch om voor een straffeloosheid te pleiten.

Jongeren die criminele feiten plegen zijn voor het overgrote deel werkloos, laag of niet geschoold, of gediscrimineerd. Dat leidt bij de betrokkenen tot een gebrek aan toekomstperspectief. Een herfinanciering van het onderwijs, het bieden van werk aan jongeren, het vechten tegen uitsluiting van hele groepen van de bevolking is noodzakelijk. Een probleem dat in essentie te maken heeft met werkloosheid, los je op door in jobs te voorzien. Degelijke jobs. Onze maatschappij is rijk genoeg om daarvoor te zorgen.

Actiepunten van de PVDA+

- Een tweede begeleider-controleur op de tram en de bus.
- Conciërges in woonblokken zoals vroeger.
- Buurtwerkers en jeugdanimators uit de wijk zelf.
- Opnieuw ‘champetters’ in de wijk. Geen afbouw van het aantal wijkagenten, maar herwaardering van de wijkagent.
- Buurtcomités ondersteunen.
- Herstelgerichte straffen voor kleine criminaliteit.
- Een herfinanciering van het onderwijs, het bieden van werk aan jongeren, het vechten tegen uitsluiting van hele groepen van de bevolking is noodzakelijk.

32. Garanties voor voedselveiligheid in de landbouw

Het Belgische landbouwbeleid, sinds 2001 een bevoegdheid van de gewesten, wordt volledig bepaald door het Europese landbouwbeleid. Sinds de jaren 90 wordt dat beleid onder druk van de Wereldhandelsorganisatie volledig ontmanteld: de prijzen van basisproducten werden teruggebracht tot op het niveau van de wereldmarkt en alle beschermingsmechanismen werden afgevoerd. De liberalisering heeft geleid tot prijsschommelingen die de grillen van de markt volgen. Met vaak torenhoge voedselprijzen, zoals in 2006, tot gevolg.

Voor de PVDA+ is het eerste doel van een landbouwbeleid dat de voedselvoorziening gegarandeerd is, zowel op het gebied van kwaliteit als van kwantiteit. De nadruk moet liggen op gezonde voeding die toegankelijk is voor iedereen. De landbouwproductie moet gebaseerd zijn op de reële noden en mag niet dienen om de winstdoelstellingen van de zakenwereld en van de agro-industrie te realiseren.

Actiepunten van de PVDA+

- De prijzen van landbouwproducten moeten de productiekost van een middelgroot landbouwbedrijf weerspiegelen. Daarin inbegrepen alle kosten die nodig zijn om een goed sociaal statuut voor de landbouwers te verzekeren en om een goede kwaliteit van de voeding te garanderen.
- De productie van landbouwproducten en de internationale handel ervan reguleren in functie van de behoeften en van de opbouw van voorraden.
- Om de buitensporige winstmarges van tussenhandelaars in te dijken moet de overheid tussenkomen. Meer transparantie in de verschillende schakels van de voedselketen.
- De internationale handel in landbouwproducten, in het bijzonder met de derde wereld, moet een eerlijke handel zijn. Exportprogramma's moeten kaderen in handels- en samenwerkingsakkoorden en mogen de voedselveiligheid en de economie van het land van bestemming niet schaden.
- Het systeem van melkquota moet gehandhaafd blijven en verbeterd worden. De afschaffing van de melkquota in 2015 heeft immers als enige doel de verdere concentratie van de markt, met grotere productie-eenheden om de productiekosten te doen dalen.
- We pleiten voor de rationalisering, centralisering en verdere uitbouw van de onderzoekscentra voor landbouw, tuinbouw en veeteelt. Deze centra zijn nu te veel verspreid over de verschillende bevoegdheidsniveaus. De basisvisie ervan moet duurzame landbouw zijn.

33. Een actieve vredespolitiek is nodig. Geen medewerking aan de Navo-oorlogen. Solidariteit met Palestina

België moet een actieve vredespolitiek voeren en zich terugtrekken uit initiatieven die een voornamelijk militaire insteek hebben.

De vorige regering verhoogde het aantal Belgische militairen in Afghanistan tot 626, en le-

verde ook zes F-16-gevechtsvliegtuigen voor de Navo-oorlog tegen dat land. Per jaar kost dit de Belgische belastingbetaler 109 miljoen euro. De F-16's voeren ook bombardementsmissies uit, en de soldaten gevechtmissies. Maar het parlement en de publieke opinie krijgen hierover nauwelijks informatie. We eisen de terugtrekking van de Belgische troepen uit Afghanistan. Er moet een politieke oplossing komen voor het conflict, onderhandeld in de regionale context. Op die basis kunnen dan humanitaire hulp, ontwikkelingshulp en schadevergoeding worden gegeven om het land er weer bovenop te helpen.

Obama heeft voorzichtige stapjes gezet om bepaalde (strategische) kernwapens in aantal te verminderen, maar intussen blijft Europa volgestouwd met Britse, Franse en Amerikaanse (tactische) kernwapens. De VS-kernwapens opgeslagen in Kleine Brogel hebben een vernietigingskracht die vele malen groter is dan die van de atoombommen op Hiroshima en Nagasaki in 1945. Het internationale verdrag tegen de verspreiding van kernwapens formuleert het klaar en duidelijk: als we de verspreiding van kernwapens willen tegengaan, moeten de bestaande nucleaire arsenalen worden ontmanteld. Toch moderniseren zowel de Amerikaanse als de Europese kernmachten volop hun kernarsenaal. De Belgische regering kan het voorbeeld geven door te eisen dat de VS hun kernwapens weghalen uit Kleine Brogel.

Terugtrekking uit de Navo

België heeft geheime akkoorden met de Navo. Door die akkoorden werd ons land een draaischijf voor het VS-leger vanaf de eerste voorbereidingen van de oorlog tegen Irak. Treinen, vrachtwagens, boten en vliegtuigen transporteerden langs onze havens en luchthavens en op onze wegen de VS-oorlogsmachine richting Irak. De geheime akkoorden met de Verenigde Staten moeten worden publiek gemaakt en vernietigd. De Navo werkt aan een nieuw strategisch concept, waarin het actief verdedigen van westerse belangen tot ver buiten het verdragsgebied vooropstaat. Dit concept, en de Navo op zich als offensief militair bondgenootschap, strookt niet met de vredespolitiek die we België willen zien voeren. Ons land moet zich dus terugtrekken uit de Navo. Ook in het kader van de Europese Unie kan er geen sprake zijn van deelname aan een interventieleger dat Europese geostrategische belangen dient.

Begin 2009 voerde Israël een allesvernietigende oorlog tegen Gaza, en het blijft de 1,4 miljoen inwoners verstikken in één grote openluchtgevangenis. Ons land moet ervoor ijveren dat Israël het internationale recht respecteert en toepast. Israël moet de bezetting, de kolonisatie en de afsluiting van de Palestijnse gebieden (de Westelijke Jordaanoever, de Gazastrook en Oost-Jeruzalem) stopzetten; het recht op terugkeer voor de Palestijnse vluchtelingen erkennen en de apartheidsmuur op de Westelijke Jordaanoever afbreken. Om druk te zetten op de Israëlische regering, moet België ijveren voor de opschorting van het Associatieakkoord tussen Israël en de Europese Unie. België moet elke aankoop van militair materiaal uit Israël stopzetten. Wij pleiten ervoor dat België Palestina als staat erkent en alle diplomatieke en financiële relaties met de Palestijnse Autoriteit herneemt.

Actiepunten van de PVDA+

- De Belgische troepen weg uit Afghanistan.
- Kernwapens weg uit Kleine Brogel.
- Onmiddellijke opzegging van de geheime militaire akkoorden met de Verenigde Staten.
- Neutraliteit: België uit de Navo.
- Het leger mag alleen defensieve taken hebben. Geen deelname aan buitenlandse interventies.
- Sancties tegen Israël, solidariteit met Palestina.

34. Geef de landen van het Zuiden de kans om op eigen benen te staan

De welvaarts kloof tussen de industrieel ontwikkelde landen ('het Noorden') en de landen van de derde wereld ('het Zuiden') blijft toenemen. De onderontwikkeling van het Zuiden is het gevolg van de eeuwenlange onrechtvaardige Noord-Zuidverhoudingen. Dat rechtzetten is niet in de eerste plaats een kwestie van meer hulp, maar het vereist een volledige ommekeer van de relaties met het Zuiden.

Bescherming van openbare diensten en sociale sectoren tegen de vrijhandel

Het recht van de sterkste – of van de rijkste – regeert de wereldhandel. Door vrijhandelsakkoorden krijgen de grote multinationals vrije toegang tot de markten, de openbare diensten en de natuurlijke hulpbronnen in het Zuiden. Dit gaat ten koste van de lokale economie (die niet op kan tegen deze concurrentie), van de lokale producenten (boeren en vissers verliezen hun job) en ook van de consumenten (duurdere prijzen). Ook de Europese Unie probeert deze politiek agressief door te drukken, op basis van het document *Global Europe: Competing in the World* (2006). De EU onderhandelt momenteel over verschillende vormen van vrijhandelsakkoorden met heel wat (groepen van) landen uit het Zuiden, zoals de Economische Partnerschapakkoorden (EPA's) met 75 arme landen uit Afrika, de Caraïben en de Stille Oceaan (de ACP-landen). België moet ervoor ijveren dat in handelsakkoorden de bescherming van de lokale economie van de landen uit het Zuiden wordt opgenomen. Openbare diensten en sociale sectoren moeten buiten het toepassingsgebied blijven van die akkoorden.

De schuld van de derde wereld aan België kwijtschelden

De meeste landen van de derde wereld hebben een molensteen om de hals in de vorm van een loodzware schuldenlast. De landen van zwart Afrika betalen elk jaar tien miljard dollar af aan buitenlandse schuldeisers. Dat is vier keer meer dan wat ze aan gezondheidszorg en onderwijs besteden. Die 'schuld' is een rem op de ontwikkeling. En dan zijn er nog de voorwaarden die de schuldeisers en de internationale financiële instellingen (het Internationaal Monetair Fonds, de Wereldbank) aan het Zuiden opleggen om schuldvermindering te verkrijgen: besparen in de sociale sectoren, de openbare diensten privatiseren en de hele economie opengooien. De financiële crisis dreigt in een aantal derdewereldlanden tot een nieuwe schulden crisis te leiden.

België moet verdergaan in de kwijtschelding van de schulden van landen van de derde wereld en moet daar ook voor ijveren binnen de Europese Unie. Het moet zich verzetten tegen de voorwaarden die het Internationaal Monetair Fonds en de Wereldbank verbinden aan schuld kwijtschelding. Het kan het voortouw nemen om op te komen voor een algemene kwijtschelding van de schulden van het Zuiden aan de multilaterale instellingen en aan de grote privébanken.

Meer en betere ontwikkelingshulp

België besteedde in 2008 niet meer dan 0,48 % van zijn bruto nationaal inkomen (bni) aan ontwikkelingshulp, maar zou in 2010 eindelijk – dankzij jarenlange druk en actie – de internationaal vastgelegde 0,7 % halen. Maar daarvoor gebruikt onze regering wel trucjes: België rekent onterecht de uitgaven voor buitenlandse studenten en asielzoekers mee, en de schuld kwijtschelding aan Congo.

We vragen dat de Belgische regering blijft vasthouden aan de wettelijk vastgelegde verplichting om 0,7 % van het bni uit te geven aan ontwikkelingssamenwerking, zeker nu de economische en financiële crisis minstens 90 miljoen extra mensen in armoede heeft gestort. Bijkomende middelen voor het opvangen van de gevolgen van de klimaatcrisis moeten bovenop de 0,7 % ontwikkelingshulp komen.

Actiepunten van de PVDA+

- Bescherming van de economie, de openbare diensten en de sociale sectoren in het Zuiden tegen de Europese vrijhandel.
- Kwijtschelding van de schuld van landen uit de derde wereld aan België.
- 0,7 % van het bni voor echte en kwaliteitsvolle ontwikkelingssamenwerking.

35. Internationale solidariteit met de landen die werken aan sociale rechtvaardigheid. De nieuwe wind in Latijns-Amerika als inspiratie

Een andere wereld is mogelijk, de derdewereldlanden hoeven niet bij de pakken te blijven zitten. Dat bewijst Cuba al tientallen jaren. Cuba verzekert een volledige tewerkstelling, alle kinderen gaan er naar school, alle gezondheidszorg is er voor iedereen gratis. De levensverwachting ligt er zes jaar hoger dan in de rest van Latijns-Amerika, de kindersterfte vier keer lager. Ongeveer 30.000 Cubaanse gezondheidswerkers zijn actief in 68 derdewereldlanden. Cuba geeft momenteel ook meer dan 50.000 jongeren uit 80 landen een opleiding.

Dat voorbeeld heeft andere landen van Latijns-Amerika ertoe aangezet een andere weg naar ontwikkeling in te slaan. Op die andere weg staan de behoeften van de bevolking centraal. In Venezuela wist president Hugo Chávez de armoede terug te dringen van 60 % naar 44 % van de bevolking. Daarvoor zette hij sociale programma's op die gefinancierd worden met de olie-inkomsten. In Bolivia boekte de inheemse boerenbeweging succes in de strijd tegen de privatiseringen. President Evo Morales gaat verder in die lijn. Samen met Cuba bouwen Venezuela, Bolivia, Ecuador, Nicaragua en enkele kleinere eilandstaatjes aan een nieuwe, solidaire vorm van economische, sociale en culturele samenwerking en uitwisseling. De ALBA, de Bolivariaanse Alliantie voor de Volkeren van de Amerika's, is compleet tegengesteld aan de ALCA, de Vrijhandelszone van de Amerika's die de Verenigde Staten door het brede verzet nooit hebben kunnen opleggen aan het continent. Deze alternatieve aanpak kan een inspiratie zijn voor de hele derde wereld.

Wij ijveren ervoor dat België de banden versterkt met Cuba, Venezuela, Bolivia en Ecuador, landen die werk maken van sociale rechtvaardigheid. Cuba is de enige ex-kolonie van een Europees land die altijd uitgesloten bleef van de handelsakkoorden tussen de Europese Unie en de landen van Afrika, de Caraïben en de Stille Zuidzee (de ACP-landen). De EU blijft zich ook mengen met de interne aangelegenheden van Cuba, door kritieken op vlak van mensenrechten en democratie op basis van het "Gemeenschappelijk Standpunt" van de EU uit 1996. Wij willen dat België ijvert voor het opheffen van dit Gemeenschappelijk Standpunt en voor de toegang van Cuba tot voordelige handelsrelaties met de EU.

Steun voor het nieuwe Congo

Na een lang overgangsproces en een moordende buitenlandse agressieoorlog heeft de Democratische Republiek Congo (DRC) met goed gevolg belangrijke stappen gezet naar een democratische rechtsstaat. Congo moet nu echte kansen krijgen om op eigen benen te staan. Het is een goede zaak dat België jaarlijks minstens 109 miljoen euro hulp aan Congo geeft. Deze hulp moet evenwel passen binnen de eigen, Congolese ontwikkelingsplannen en geen voorwendsel zijn om de Belgische belangen in Congo te behartigen. Zo kunnen hernieuwde en rechtvaardige vriendschapsrelaties tussen België en de DRC worden uitgebouwd.

Nu vijftig jaar onafhankelijkheid van Congo wordt gevierd, is het gepast om de historische koloniale en neokoloniale schuld van België door onafhankelijke en Congolese experts te laten onderzoeken, met het oog op herstelbetalingen, en om ervoor te ijveren dat de waarheid over de kolonisering en het neokolonialisme correct wordt behandeld in het geschiedenisonderwijs.

Actiepunten van de PVDA+

- Solidariteit met Cuba, Venezuela, Bolivia en Ecuador
- Steun voor het nieuwe Congo